

Ročník 7 / číslo 2

únor 2018

30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ

HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

*Běžkařské trasy
v západním Krušnohoří
Čtěte na str. 4*

*Zimní cestou necestou
a tratí netratí
Čtěte na str. 12*

*Telemark team Boží Dar
uspěl na mistrovství světa
Čtěte na str. 30*

Nová rolba v akci

Únor bílý k jaru pílí

Jaképak problémy, hlavně, že je co do úst

Únor nám snad trochu symbolicky připomněl, nejen svým sedmdesátiletým výročím, ale i mrazivým „ruským počasím“, kam asi, ať děláme, co děláme, patříme. Ostatně východní otevřenost jsme si i bez ohledu na počasí odhlasovali sami jak v současnosti, přiznejme si to, tak i před sedmdesáti lety. Možná, že nás již v blízké budoucnosti zachrání prorokované klimatické změny, které by mohly konečně zpětně vyvolat proměny v našich hlavách. Tož věřme, zážrak třeba přijde, když ne pro nás starší, tak doufejme, že zasáhne nevratně generaci našich potomků. Ta potom nerozpolcena černobí-

lým viděním světa a české společnosti se bude správně rozhodovat. Trochu zjednodušeně vyjádřeno, s naivním optimismem na závěr, při zpětném pohledu nejen na naši, ale i evropskou historii. Ale zanechme planého mudrování.

Pěkně, i když trochu mrazivé počasí posledních dnů zatím přeje všem prázdninovým i neprázdninovým návštěvníkům našich hor. Pohybu v upravených běžeckých stopách si užívají za volantem i mnozí motoristé. Je jen otázkou času, kdy to zkusí i se sjížděním dobře utužených svahů sjezdových areálů, bez rizika uvíznutí.

Máme polovinu února za sebou, den se začíná nápadně prodlužovat a přibývá i těch chybějících slunečních paprsků. Jaro je prostě za dveřmi a přináší optimismus tentokrát reálný.

Když to všechno, co se kolem nás dálo a děje každodenně nebo i v pravidelných časových cyklech, sečteme, můžeme dojít k závěru, že pokud nejde o život, jde o pouhou zábavu a legraci a té si na přelomu zimy s jarem v doprovodu Luftu či bez něj užijete ve zdraví plnými doušky.

Vaše redakční rada
foto: Eva Nduwimana,
Jiří Kupilík

Ve stopě je Albert

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Aktuality: Perninkem opět prošli koledníci s Tříkrálovou sbírkou	
<i>Aktualität: Durch Pernink sind wieder Kinder zur Dreikönigsammlung gegangen</i>	4
Tip na výlet: Praktický průvodce běžkaře po západním Krušnohoří	
<i>Ausflugstipp: Praktischer Führer des Langläufers im westlichen Erzgebirge</i>	5
Z naší přírody: Kraj pod sněhem mlčí, tam stopy jsou vlčí...	
<i>Aus unserer Natur: Das Land unter dem Schnee schweigt, dort sind Spuren der Wölfe</i>	7
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu	
<i>Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region</i>	8
Historie: Zásobování vodou v Horní Blatné – 1. část	
<i>Geschichte: Die Wasserversorgung in Horní Blatná – 1. Teil</i>	10
Sport: Závodů na perninském kolečku	
<i>Sport: Wettkampf auf der Runde in Pernink</i>	11
Historie: Zimní cestou necestou, trati netratí	
<i>Geschichte: Durch winterlicher Weg und Unweg, Strecke und Unstrecke</i>	12
Sport: Zimní olympiáda dětí a mládeže 2018	
<i>Sport: Olympische Jugend-Winterspiele 2018</i>	14
Sport: Jahodová louka hostila pilotní závod projektu Lyžuj lesy	
<i>Sport: Das erste Skirennen des „Lyžuj lesy“ Projektes bei Boží Dar</i>	15
Historie: Jáchymovská rašelina	
<i>Geschichte: Der Torf aus Jáchymov</i>	16

Rozhovor: Se starostou Přebuze Martinem Bruothem	
<i>Gespräch: Mit dem Bürgermeister von Přebuz Martin Bruoth</i>	18
Historie: Kraslice – město hudby	
<i>Geschichte: Kraslice – die Stadt der Musik</i>	20
Sport: Biatlonisté opět po letech na Božím Daru	
<i>Sport: Biathleten nach langen Jahren wieder in Boží Dar</i>	22
Sport: „Slovaňáci“ závodili v Drážďanech na trati světového poháru	
<i>Sport: Skiläufer vom TJ Slovan sind in Dresden gelaufen</i>	23
Historie: Hostinec Antona Günthera v Mílově	
<i>Geschichte: Anton Günther's Gasthaus in Halbmeil</i>	24
Historie: Ignác Sichelbarth, budovatel kulturních mostů	
<i>Geschichte: Ignaz Sichelbarth, ein kultureller Brückenbauer</i>	26
Historie: Obyvatelstvo západního Krušnohoří po třicetileté válce	
<i>Geschichte: Die Einwohner des Westerzgebirges nach dem Dreißigjährigen Krieg</i>	28
Recept měsíce: Přílohy z luštěnin – hrách, čočka, fazole, cizrna	
<i>Rezept des Monats: Die Hülsenfrüchte Beilagen – Erbsen, Linsen, Bohnen, Kichererbsen</i>	29
Boží Dar: Vítězný výjezd Telemark teamu Boží Dar na mistrovství světa	
<i>Boží Dar: Telemark Team Boží Dar hat zur Weltmeisterschaft gewonnen</i>	30

Ročník 7 / číslo 2
ÚNOR 2018

MĚSÍČNÍK KRUŠNOHORSKÝ ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová, Michal Urban, Pavel Andrš, Ulrich Möckel, Eva Kupilíková, Václav Kupilík, Petr Mikšíček, Hanuš Hron, Martin Liška, Roman Kloc, Eva Nduwimana

Foto na titulní stránce: Ulrich Möckel
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwimana@gmail.com

Distributoři
Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Ochec
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklin - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimúthová
Nejdek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristína Košnerová
Pottůvka - Lenka Štrauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej
Abertamy - Maso Zacharda, U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda, infocentrum
Bublava - hotel Sport
Horní Blatná - U Gity
Hroznětín - městská knihovna
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna - infocentrum
K. Vary - Z. Štréblová
Mariánská - horská chata Na Sluníčku
Nejdek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejdek - Jamajka
Ostrov - Dům kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - infocentrum
Sokolov - Jaroslav Mudra
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 930 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 14. 3. 2018.

Ač zima své mrazivé plány spřádá,
hromniční světlo se do půdy vkrádá
a v temnotách pracuje v utajení
zas zrozený život, jenž vidět není.
Pod ledovým přikrovem
v jiskřivých závějích
v soubojích se světlem
vítězí ještě sněh,
však pupeny na černých
pařátcích stromů
už spikly se s jarem,
ať vrátí se domů.

Ivana Pečimúthová
foto: Eva Hejtmánková

Přálo Miloši Zemanovi štěstí odvážných?

Na téma prezidentských voleb se v posledních týdnech v českých médiích objevily stovky článků a komentářů s vyzněním odpovídajícím politickému ladění médií a zájmům jejich majitelů. V zájmu objektivity jsme se proto rozhodli dát slovo našemu redakčnímu kolegovi Ulrichu Möckelovi, aby duel mezi Milošem Zemanem a Jiřím Drahošem posoudil pohledem nezaujatého pozorovatele z druhé strany krušnohorské hranice. (red)

Ve dnech 26. a 27. ledna měli voliči v České republice možnost přijít k urnám – už potřetí v průběhu posledních čtyř měsíců. Koncem října se konaly parlamentní volby, 12. a 13. ledna pak první kolo voleb prezidentských. Vítězem tohoto kola byl úřadující prezident Miloš Zeman s 38,56 % hlasu, následován bývalým předsedou Akademie věd ČR Jiřím Drahošem, který získal 26,60 % hlasu. Další 7 kandidátů získalo kolem deseti procent hlasů nebo méně. A protože dosavadní prezident nezískal více než polovinu hlasů, rozhodlo druhé kolo voleb.

Oba kandidáti měli dva týdny času, aby se voličům znovu prezentovali, Zeman jako nacionalista tíhnoucí k Rusku a Drahoš jako přesvědčený Evropan. Je jasné, že Miloš Zeman využil všech prostředků, které měl k dispozici, stejně jako u minulých voleb v roce 2013, kdy byl jeho soupeřem Karel Schwarzenberg. Zeman je mazaný profesionální politik, pro Drahoše, chladného, jasně uvažujícího a skandálů prostého vědce bez

stranické příslušnosti a politických zkušeností představovala kandidatura zcela novou situaci, kterou ale dobře zvládal.

V rozhodující fázi se náhle objevila fotografie zachycující Jiřího Drahoše s Angelou Merkelovou. Ta byla pořízena v rámci vědeckého sympozia konaného v roce 2013 v Berlíně. Protože Angela Merkelová v roce 1985 studovala v Praze a Drahoš byl v roce 2013 ještě předsedou Akademie věd ČR, nestála by tato fotografie vlastně ani za zmínku. Ale Zemanův tým fotografii, na níž původně byly i další osoby, ořízl a využil k nečistě politické kampani. Drahoš a žena, která Evropu nekontrolovaně zaplavila uprchlíky, a navíc tahle „usvědčující“ fotografie – to se mnoha lidem zarylo do paměti. Zeman se mohl profilovat jako „zachránce národa“ před tímto „vlastizrádcem“.

I když to Jiří Drahoš při každé příležitosti uváděl na pravou míru, měla tato fotografie na internetu a v dalších médiích větší váhu než jeho slova. Celostránkové inzeráty v denících ukazovaly Drahoše jako člověka,

kteří chce Českou republiku zaplavit uprchlíky a teroristy. Ale ani Drahoš v těchto 14 dnech nevystupoval příliš šťastně, ono je také velmi těžké prosadit se jako akademik v tomto tvrdém a nekompromisním světě politiky proti takovému soupeři. Tato čtrnáctidenní přímá volební kampaň rozdělila Čechy na dva nesmiřitelné tábory – na Zemanovce a Drahošovce. V televizním duelu tři dny před volbami to bylo jasně vidět i na přítomném publiku.

Poslední den voleb všichni netrpělivě očekávali sčítání hlasů, protože většina lidí očekávala těsný výsledek. Po určité době vedl Miloš Zeman nad Jiřím Drahošem o více než 10 % hlasů, ale

v závěrečném součtu se tento náskok výrazně snížil. Miloš Zeman nakonec nad svým vyzývatelem zvítězil v poměru 51,36 % ku 48,63 % hlasu. Jak by to dopadlo, kdyby proběhla fěrová kampaň bez „fake news“? Takové spekulace jsou marné, český národ bude v tuzemsku i v zahraničí dalších pět let reprezentovat Miloš Zeman, pokud to ustojí po zdravotní stránce.

V televizních povolebních záběrech se staronový prezident ukázal ve společnosti své rodiny, svého volebního týmu a členů pravicově radikální strany „Svoboda a přímá demokracie“ (SPD) a komunistické strany (KSČM), což pro lidi, zajímající se o politiku, nebylo žádné překvapení.

58 M. ZEMAN
19 J. DRAHOŠ

Miloš Zeman zvítězil v 58 ze 76 okresů České republiky, pro Jiřího Drahoše se vyslovili obyvatelé 18 okresů a hlavního města Prahy

Pokud zanalyzujeme volební výsledky, zjistíme, že okresy, ve kterých žije větší počet vzdělaných voličů, hlasovaly pro Jiřího Drahoše. Miloš Zeman byl spíše kandidátem obyčejných lidí na venkově. Možná se v něm poznávají, rád se napije, i když se pak potácí tak, že ochranka má co dělat, aby ho zachránila před pádem. Prezident má ale trochu jiné úkoly než kupříkladu traktorista. Nebo je to pozůstatek pronásledování inteligence z konce čtyřicátých a začátku padesátých let? Rozhodující vliv měla zřejmě mobilizace těch, kteří k prvnímu kolu nedorazili, volební účast mezi prvním a druhým, rozhodujícím kolem vzrostla ze 61,92 % na 66,60 %, což představuje více než 390 000 voličů. Volební analytici mají co zkoumat.

Jak vypadaly výsledky druhého kola v Krušných horách, ukazuje připravená tabulka. V zimních střediscích je ale částečně ovlivnila účast voličů z jiných regionů, zejména z velkých měst, a čísla proto nevypovídají úplně

přesně o skutečných volebních prioritách zdejších obyvatel:

K prvnímu skandálu došlo hned první večer po volbách, když po skončení Zemanovy oslavy jeden z členů KSČM, zřejmě po požití většího množství alkoholu, musel být odveden od stolku a následně dokonce podroben lékařskému ošetření. Četní, stále ještě přítomní novináři byli slovně napadáni a vytlačováni ze sálu i za pomoci fyzického násilí. Jednomu z kameramanů shodili kameru, jednoho novináře udeřili do obličeje. Tento incident zdokumentovala i řada na místě zastoupených médií. Chování pozvaných hostů a personálu leccos napovídá i o osobě hostitele...

Odpoledne a večer 27. ledna jsem byl v České republice, nikdo z mých přátel a známých nebyl z výsledku voleb nadšený. „Spravit žaludek“ po těžko stravitelném menu onoho odpoledne mohla jedině – ale skutečně jen jedna – becherovka, slivovice nebo borovička.

Ulrich Möckel

Místo/oblast	Miloš Zeman	Jiří Drahoš	Volební účast
Celostátní výsledek 2. kola	51,36 %	48,63 %	66,60 %
Karlovarský kraj	57,61 %	42,38 %	57,18 %
Okres Karlovy Vary	53,38 %	46,61 %	60,56 %
Abertamy	45,67 %	54,32 %	59,60 %
Boží Dar	19,20 %	80,80 %	90,13 %
Horní Blatná	39,65 %	60,34 %	63,04 %
Hroznětín	57,54 %	42,45 %	58,58 %
Jáchymov	47,24 %	52,75 %	55,01 %
Merklín	55,01 %	44,98 %	61,74 %
Nejdek	56,88 %	43,11 %	53,64 %
Nové Hamry	54,03 %	45,69 %	93,38 %
Ostrov	55,94 %	44,05 %	59,26 %
Pernink	35,55 %	64,44 %	73,46 %
Potůčky	53,45 %	46,54 %	61,87 %
Smolné Pece	60,41 %	39,58 %	67,13 %
Vysoká Pec	49,39 %	50,60 %	59,21 %
Okres Sokolov	62,03 %	37,96 %	53,71 %
Bublava	45,62 %	54,37 %	67,26 %
Jindřichovice	62,10 %	37,89 %	64,16 %
Kraslice	61,76 %	38,23 %	53,76 %
Oloví	70,87 %	29,12 %	48,37 %
Přebuz	60,00 %	40,00 %	63,89 %
Rotava	74,81 %	25,18 %	44,51 %
Stříbrná	60,92 %	39,07 %	60,41 %
Šindelová	61,87 %	38,12 %	66,06 %
Ústecký kraj	61,77 %	38,22 %	57,75 %
Okres Chomutov	63,69 %	36,30 %	54,61 %
Kovářská	63,70 %	36,29 %	58,05 %
Loučná pod Klínovcem	21,22 %	78,77 %	87,32 %
Měděnec	56,66 %	43,33 %	69,77 %
Vejprty	69,77 %	30,22 %	42,14 %
Výsluní	61,33 %	38,66 %	66,96 %
Okres Most	64,84 %	35,15 %	53,73 %
Brandov	63,97 %	36,02 %	67,33 %
Český Jiřetín	47,43 %	52,56 %	82,98 %
Hora Sv. Kateřiny	45,29 %	54,70 %	61,98 %
Nová Ves v Horách	56,10 %	43,89 %	56,49 %

Pozn.: Nejlepší volební výsledky obou kandidátů a nejvyšší volební účast jsou zvýrazněny zeleně, nejhorší výsledky a nejnižší účast červeně

Perninkem opět prošli koledníci s Tříkrálovou sbírkou

I letos se počátkem ledna ve spolupráci s vychovatelkami a dětmi z perníkové družiny uskutečnila v Perninku Tříkrálová sbírka. Koledníkům přálo nejen počasí, ale hlavně místní obyvatelé, kteří byli v podstatě stejně štědrí jako loni.

V Perninku se podařilo vybrat 8 795 Kč. V rámci oblastní charity Ostrov koledovalo 75 koledníků, doprovázených 31 vedoucími skupinek. Ti v Ostrově a okolí vykoledovali dohromady 120 717 Kč.

Z této částky se podle pravidel sbírky k nám do regionu vrátí přibližně 78 466 Kč, jež budou opět použity na podporu provozu Domovů pokojného stáří v Ostrově a Hroznětíně.

Děti a ti, kteří je doprovázeli, si zaslouží velký obdiv a dík. Není totiž úplně jednoduché zaklepat na cizí dveře a oslovit ty, kteří je přicházejí otevřít. Proto nás doprovázely velmi potěšily, že se přihlásily i děti, které se sbírkou pomáhaly již

loni. Potěšující a někdy až dojemné byly koneckonců i reakce většiny oslovených. Všichni prostřednictvím Tříkrálové sbírky pomohou těm, kteří jsou odkázáni na pomoc druhých, jelikož si sami pomoci nemohou. Bylo by tedy skvělé, kdyby se sbírka v příštím roce uskutečnila i v některé z okolních obcí.

Lenka Löfflerová
s využitím údajů
na www.ostrov.charita.cz
foto: Vlasta Polanská

Praktický průvodce běžkaře po západním Krušnohoří

Po představení lyžařských tras centrální části Krušných hor v lednovém vydání Luftu se tentokrát přesouváme do nejzápadnější části našeho pohorí. Z pohledu rozvoje běžeckého sportu je tato oblast, zhruba vymezená Novými Hamry, Nejdkem a Kraslicemi, o poznání mladší a vyznavači běžeckého lyžování méně probádaná. Většinu návštěvníků však rychle okouzlí zdejší malebná krajina, příznivý profil terénu i perfektně upravené stopy a jejich návaznost na německé trasy.

Nejdek, Vysoká Jedle a Vysoká Pec

Za příznivých sněhových podmínek lze běžky nasadit nedaleko centra Nejdku, na Žižkově vrchu, a využít tamní kolečko nebo stoupat výše k Severní louce a Vysoké Jedli. Při nedostatečné sněhové pokrývce v těsném okolí města se jako alternativní východní místo nabízí výše položená zmíněná osada Vysoká Jedle, z níž se běžkař po strojově upravené trase dostane až na Chaloupky, Jelení, Přebuz nebo do nedaleké Vysoké Pece. Ta vedle možnosti občerstvení v místní hospůdce Sportka nabízí i pravidelně upravovaný lyžařský areál sportovního oddílu TJ Radon, tzv. Radon Arenu. Areál slouží nejen k tréninku mladých lyžařů, ale také pro veřejnost, ostatně jako i okolní trasy, o které se nadšenci z Radonu perfektně starají.

Zajímavosti: zpravidla velmi dobré sněhové podmínky na Severní louce u Vysoké Jedle, pravidelně upravovaný lyžařský areál Radon Arena ve Vysoké Peci

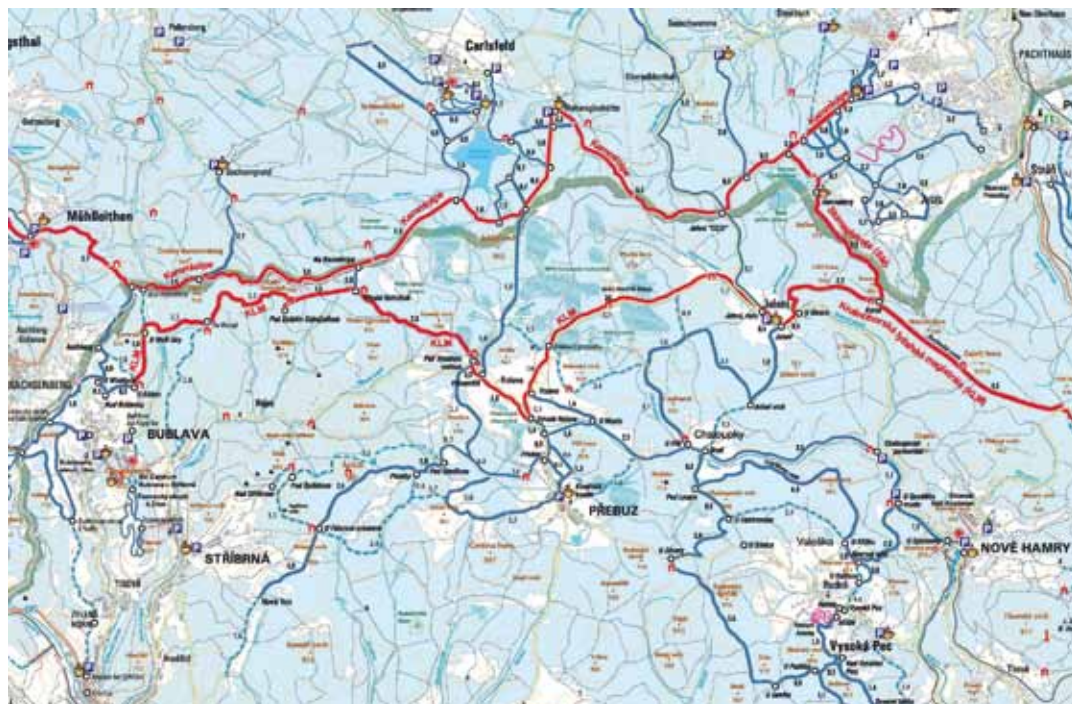
Parkování: ve Vysoké Jedli u mapy lyžařských tras, ve Vysoké Peci u kostela a u otočky autobusů

Občerstvení: v Nejdku, Sportka ve Vysoké Peci

Tipy na výlety:

Nejdek – Vysoká Jedle – Vysoká Pec – Nejdek (10,6 km)

Vysoká Jedle – Chaloupky – Vy-

Lyžařské trasy v západní části Krušných hor

soká Pec – Vysoká Jedle (16,7 km)

Vysoká Jedle – Chaloupky – Jelení – Pernink nádraží a vlakem zpět do Nejdku (24,7 km)

Nové Hamry, Chaloupky a Jelení

Jedinečný ráz krajiny dodává okolí Nových Hamrů údolí říčky Rolava, která do těchto končin zároveň přináší specifické, chladnější klima. Pokud se z Chaloupek vydáme na Jelení, projíždíme

Lyžařská trasa mezi Vysokou Jedlí a přebuzskou silnicí

Úprava stopy z Jelení na Chaloupky

Chaloupky patří mezi nejoblíbenější lokality místních i přespolních běžkařů

v bezprostřední blízkosti jedné z nejmladších přírodních rezervací u nás – NPR Rolavská vrchoviště. Dále na sever se můžeme připojit na německou hřebenovku Kammloipe nebo pokračovat po Krušnohorské magistrále na Rolavu kolem bývalého cínového dolu nebo východním směrem na Pernink a Horní Blatnou. Lyžařské trasy mezi Novými Hamry, Vysokou Pecí, Vysokou Jedlí a Přebuzí nabízejí nespočet okruhů, ze kterých si na míru vybere každý lyžař, ať už začátečník, nebo zkušený horal. Mezi nejoblíbenější výchozí místa patří mezi běžkaři chaloupecké parkoviště nad Novými Hamry a také Jelení. V případě dobrých sněhových podmínek lze však běžky nasadit hned u Velké sjezdovky nedaleko novohamerského obecního úřadu,

což je zároveň tradiční nástupní místo běžkařů, kteří do Nových Hamrů přijíždějí vlakem.

Zajímavosti: malebné údolí zaniklé obce Chaloupky, pomníček Jana Petrlíka na stejnojmenné cestě, NPR Rolavská vrchoviště s bývalým dolem na cínovou rudu a úpravnu

Parkování: v Nových Hamrech u Velké sjezdovky, u spadlého mostu, na chaloupeckém parkovišti, v Jelení

Občerstvení: v Nových Hamrech, v Jelení, v Přebuzi, na Hennebergu

Tipy na výlety:

Nové Hamry – Havraní vrch – Petrlikova cesta – Chaloupky – Nové Hamry (12,1 km)

Nové Hamry – Chaloupky – Jelení – Rolava – Chaloupky – Petrlikova cesta – Havraní vrch – Nové Hamry (27,5 km)

Krušnohorská lyžařská magistrála u Rolavy

Nové Hamry – Chaloupky – Jelení – hraniční přechod Jelení (12,4 km)

Přebuz a Rolava

Okolí městečka Přebuz vyniká nedotčenou přírodou a je pravým rájem těch, kteří v běžkování hledají nejen příjemnou fyzickou aktivitu, ale i ticho hlubokého lesa či otevřené horské pláně v ústraní davů, šněrujících známější hřebenové trasy. Díky nadšení místních majitelů čtyřkolek jsou během posledních několika sezon pravidelně upravovány stopy ve směru na Kraslický Špičák a dále na Novou Ves u Stříbrné i do údolí Rolavy k oblíbeným trasám u bývalé osady Chaloupky. Krušnohorská lyžařská magistrála prochází severně od Přebuze přes bývalou obec Rolava, odkud mají běžkaři

možnost volby mezi řadou okruhů, ať už ve směru na Ostružník a dále Bublavu, do Jelení a na Chaloupky, či k nejvýše položené vodní nádrži v Krušných horách – Carlsfeld.

Upozornění: Po celou zimní sezonu je v okolí Přebuze v platnosti zákaz vstupu do lesa, který se vztahuje i na lyžařské trasy mezi Přebuzí a Kraslickým Špičákem a na úsek magistrály mezi Předním Ostružníkem a Bublavou.

Zajímavosti: od února 2018 je nově udržovaná spojka z Rolavy na Kammloipe, procházející NPR Rolavská vrchoviště (tzv. Stará carlsfeldská cesta)

Parkování: u městského úřadu, u křižovatky na Rolavě (omezený počet vozidel)

Občerstvení: Kovářská bouda v Přebuzi

Magistrála nedaleko Předního Ostružníku

Velkou oblibu si mezi návštěvníky Bublavy rychle získal profilové nenáročný Bublavský okruh i navazující Sonnenloipe

Tipy na výlety:

Rolava – Stará carlsfeldská cesta – Kammloipe – Jelení – po magistrále zpět na Rolavu (17,6 km)

Přebuz – Rolava – Přední Ostružník – Kammloipe – Jelení – Chaloupky – Přebuz (28 km)

Rolava – Chaloupky – Jelení – Korce – Stará carlsfeldská cesta – Rolava (26,8 km)

Rolava – Ostružník – Kammloipe – Aschberg – Bublava (12 km)

Bublava

Bublava je nejzápadnější obcí napojenou na páteřní Krušnohorskou lyžařskou magistrálu,

zároveň však nabízí několik dalších okruhů pro běžkaře ve svém bezprostředním okolí. Nabídku lyžařských běžeckých tras navíc rozšiřuje návaznost na sousední německé trasy, především na oblíbenou hřebenovku Kammloipe.

Nejbližší z centra obce lze na běžkách vyrazit na Bublavský okruh, který začíná nedaleko místního obecního úřadu a vede v nenáročném terénu a délce zhruba 5 km po pastvinách na západ od obce. U státní hranice na stopu přímo navazuje okruh Sonnenloipe. Při dobrých sněhových podmínkách je okolo vrchu

Tisovec jižně od rozhledny Bleiberg upravován okruh na bruslení. Nástup na Krušnohorskou lyžařskou magistrálu naleznete severovýchodně od centra Bublavy, u vysílače. V letošní sezoně je však magistrála v úseku Bublava – Přední Ostružník pro běžkaře uzavřena (platí zde zákaz vstupu do lesa), využít však lze paralelní Kammloipe a od Ostružníku pokračovat po české straně na Rolavu, Přebuz či Jelení.

Zajímavosti: běžecké trasy v okolí Bublavy jsou strojově udržovány teprve několik posledních sezon, a to díky spoluprá-

ci místních se sportovním klubem z Klingenthalu

Parkování: u obecního úřadu, u Horské služby, ve skiareálu

Občerstvení: v obci restaurace Sport, Švejk, Bublava, v Mühlleithenu

Tipy na výlety:

Bublavský okruh 5 km + Sonnenloipe (5 km)

Bublava – Aschberg – Kammloipe – Rolava – Ostružník – Bublava (24 km)

Bublava – Aschberg – po Kammloipe na Jelení (18 km)

Eva Nduwimana,

První Krušnohorská, o. p. s.

Kraj pod sněhem mlčí, tam stopy jsou vlčí...

Vlčí stopa

Že tato sloka známé písničky je platná i pro polovinu února v centrálním Krušnohoří, jsem se osobně přesvědčil při jedné ze svých četných vycházek v této oblasti. Na promrzlém firnu leželo 5–10 cm prachového sněhu, ideální podmínky pro chůzi přírodou i v místech, která při běžném stavu a charakteru sněhu zůstávají nepřístupná.

Kráčím po sluncem ozářené pláni a sleduji na sněhu zanechané otisky stop zvěře, která i v tomto pro ni životně obtížném období zůstává svým

lokalitám věrná. Zajáci, lišky, srnčí i vysoká (jelení). Náhle moji pozornost upoutala nezvykle velká stopa, jakoby psí. Bedlivě ji prohlížím, táhne se planinou jak přesná čára. Ano, je to vlčí stopa, jeho maximálně ekonomická chůze nazývaná čarování. Vydávám se po stopě směrem k nedalekým houštinám. Asi 100 metrů od kraje lesa se pravidelná čára stopy prudce mění na přes 2 m dlouhé skoky, které končí na zdupané, asi 20 x 20 metrů velké ploše s povalujícími se pozůstatky kusů srsti, deky (kůže),

Místo lovu, hostiny a zbytků

trávicího ústrojí, s tratolišti krve na několika místech z kusu jelení zvěře (podle mého odhadu koloucha). Až na trus po sobě zřejmě hladový vlk nezanechal vůbec nic a zbytky kosterního skeletu odnesl do přilehlé houštiny, kde si přikrádalo i několik neodbytných krkavců.

Při ohledání místa jsem narazil na stopy ještě dalšího, tentokrát menšího vlka, které mířily k místu činu v pravém úhlu ke stopám, které jsem sledoval. Nezodpovězenou zůstala otázka, v jakém asi zdravotním stavu

ulovený kus byl, jestli se na akci podíleli oba vlci společně, nebo druhý přišel jen k připravené hostině. Je patrné, že dlouho ležící tvrdý sníh komplikuje přístup k povrchu půdy, k potravě (k myším) a pro lesní šelmy, nejen vlky, ale i lišky, nastává doba nouze.

Turističtí návštěvníci ale mohou být klidní, žádné nebezpečí jim nehrozí. Pouze by si měli hlídat své volně pohyblivé psy miláčky, aby se náhodou nezaběhli. Vlci totiž se psy zásadně nekamarádí.

Jiří Kupilík

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

- 24. 2. - 8. reprezentační ples obce Pernink
(KC Krušnohorka, Pernink; 19:30–02:00)
- 3. 3. - Ples sportovců 2018 (Společenský sál DK Ostrov; 20:00)
- 6. 3. - Taneční odpoledne s Janem Neveselým
(hotel Modrá hvězda, Horní Blatná; 14:00–18:00)
- 10. 3. - Kiwi ples (hotel Praha, Boží Dar; 19:00)

Z programu Lázní Jáchymov

- 17. 2. - Taneční večer (Běhounek; 19:30)
- 20. 2. - A. Loudová: Biologická léčba Bechtěrevovy nemoci
(Běhounek; 15:00)
- 20. 2. - Od Mozarta ke Straussovi (Běhounek; 19:30)
- 21. 2. - Hana Robinson (Curie; 19:30)
- 22. 2. - Koncert Igora Kotova (Běhounek; 15:30)
- 24. 2. - Taneční večer (Radium Palace; 19:30)
- 26. 2. - Naši letci v britském Královském letectvu (Běhounek; 19:30)
- 27. 2. - Koncert písní z divadel, filmů a muzikálů (Curie; 19:30)

Koncerty, divadla

- 21. 2. - KSO: Klavírní recitál
(Grandhotel Ambassador Národní dům, Karlovy Vary; 19:30)
- 22. 2. - Poezie & jazz: Karel Havlíček Borovský – Moje píseň
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary; 18:00)
- 23. 2. - KSO: Koncert absolventů Zürcher Hochschule der Künste
(Lázně III., Karlovy Vary; 19:30)
- 9. 3. - Perninské divadlo KOPEC: Tajemství perninské mýtiny
(kino Pernink; 19:30)
- 13. 3. - Pavel Šporcl (kino Nejdek; 19:00)
- 17. 3. - RegionBeat (Dům kultury Ostrov; 18:00)

Výstavy, přednášky

- 17. 2. - Zdeněk Kučera: Zaniklá sídla a jejich dědictví v proměnách kulturní krajiny pohraničí Česka v 2. polovině 20. století (Muzeum Královská mincovna Jáchymov; 17:00)
- 21. 2. - Jaroslav Ohec: Hrůzy třicetileté války v Jáchymově (Informační centrum zámek Ostrov; 17:00)
- 22. 2. - Stanislav Lhota: Orangutani, co jedí šišky a žaludy (Muzeum Karlovy Vary; 17:00)
- 23. 2. - Balkánem tak trochu jinak (KC Krušnohorka, Pernink; 19:00)
- 28. 2. - Zaniklá a znovuobjevená stará řemesla (Dvůr zámku Ostrov; 13:00–17:00)
- 1. 3. - beseda s Cyrilem Podolským o animovaném filmu Krysáci (kinokavárna Nejdek; 17:00)
- 1.–31. 3. - Andělky paní Dagmar Šimkové (Galerie @, knihovna Nejdek)
- 15. 3. - Marta Lihmová: Genealogie – pátrání po předcích (Muzeum Karlovy Vary; 17:00)
- do 4. 3. - Sochař Antonín a Gizela Kuchařovi (Galerie umění Karlovy Vary)
- do 4. 3. - Malířské dílo Karla Rettera (Galerie umění Karlovy Vary)
- do 4. 3. - Svět kostiček (Muzeum Karlovy Vary)
- do 9. 3. - Tajemné Krušnohoří (Dvůr zámku Ostrov)
- do 11. 3. - ArchaeoMontan (kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov)
- do 24. 3. - Má vlast – Heimat im Wandel (fotogalerie Zelená sedma – předsálí kina Nejdek)
- do 25. 3. - Krysáci (Muzeum Nejdek)

Kino

- 17. 2. - Spider Man: Homecoming (kino Pernink; 18:00)
- 17. 2. - Víno nás spojuje (kino Jáchymov; 19:30)

- 21. 2. - Válka o planetu opic (kino Jáchymov; 19:30)
- 24. 2. - Auta 3 (kino Jáchymov; 17:00)
- 24. 2. - Esa z pralesa (kino Pernink; 18:00)
- 24. 2. - Viking (kino Jáchymov; 19:30)
- 28. 2. - Zahradnictví: Dezertér (kino Jáchymov; 19:30)
- 3. 3. - Hora mezi námi (kino Pernink; 18:00)
- 10. 3. - Konečně doma (kino Pernink; 18:00)

Sport

- 17. 2. - Aschberglauf (Bublava)
- 17. 2. - Kids Cup 2018 – Skicross (Klínovec)
- 21. 2. - Závod světlušek (Boží Dar/Novako)
- 24. 2. - Krušnohorský pohárek (Potůčky)
- 24. 2. - Radon SKI Pec (Vysoká Pec)
- 24. 2. - Berliner Meisterschaften – běh na lyžích (Mühlleithen)
- 24. 2. - Continentalcup – skoky na lyžích (Klingenthal)
- 25. 2. - Krušnohorský pohárek (Bublava)
- 25. 2. - Berliner Meisterschaften – běh na lyžích (Mühlleithen)
- 25. 2. - Continentalcup – skoky na lyžích (Klingenthal)
- 3. 3. - Historické štafety (Abertamy)
- 3. 3. - Krušnohorský pohárek (Fichtelberg)
- 4. 3. - Dámská jízda (Boží Dar)
- 4. 3. - Krušnohorský pohárek – finále (Klínovec)
- 9.–11. 3. - ČT Sport na vrchol 2018 (Klínovec)
- 10. 3. - Kiwi Cup (Boží Dar/Neklíd)
- 10.–11. 3. - Karlíkův běh (Boží Dar/Jahodová louka)
- 10.–11. 3. - Internationaler Kammlauf (Mühlleithen)
- 17.–18. 3. - Světový pohár v severské kombinaci (Klingenthal)
- 24. 3. - Nordiccross (Boží Dar/Klínovec)
- 24. 3. - Oberwiesenthaler Nostalgie Skirennen

Muzeum Karlovy Vary vás zve na výstavu

SVĚT KOSTIČEK

Exponáty ze světově proslulé stavebnice a hrací koutek pro děti

18. 1. – 4. 3. 2018

Prodejní výstava fotografií s krušnohorskou tematikou

V polovině prosince byla v Květinách u Martiny v Perninku zahájena výstava fotografií s krušnohorskou tematikou. Vystavovatelé Martin Hruška a Jan Marhold z Karlových Varů vybrali ty nejhezčí fotky našich hor a proměnili květinářství v galerii. Výstava potrvá do poloviny března. Zároveň jde o prodejní výstavu, takže co se vám bude líbit, to si můžete odnést s sebou. Přijďte do milého prostředí, kde s vůní květin a šálkem dobré kávy strávíte pár hezkých chvil. Život je krásný!

Martina Vincůrková

Přednáška v Nejdku

V sobotu 24. února od 9 hodin pořádá z. s. JoN – Jde o Nejdek v kinokavárně v Nejdku přednášku Pavla Andrše a Václava Šrámka s názvem „Odbojáři z Nejdecka“, jejímž tématem bude odbojová aktivita občanů Nejdecka v 1. a 2. světové válce a účast interbrigadistů ve španělské občanské válce.

Pavel Andrš,
foto: archiv autora

Jedním z poválečných obyvatel Nejdku byl i Konstantin Leňko, člen 1. československého armádního sboru v SSSR a účastník bojů o Sokolovo, Kyjev a Karpatsko-dukelské operace

Zaniklá sídla v českém pohraničí

V Muzeu Královská mincovna v Jáchymově se 17. února od 17 hodin uskuteční přednáška „Zaniklá sídla a jejich dědictví v proměnách kulturní krajiny pohraničí Česka v 2. polovině 20. století“, ve které Zdeněk Kučera z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze představí proces zániků sídel a promluví o dnešní podobě a významu lokalit zaniklých sídel. Ve druhé polovině 20. století se významně proměnil ráz a způsob využívání krajiny českého pohraničí, způsob života místních obyvatel a charakter osídlení. Součástí těchto změn byl i zánik více než 2 000 sídel, která se nyní stávají součástí místního dědictví a identit.

(red)

Zásobování vodou v Horní Blatné – 1. část

Horní Blatná byla po svém založení v roce 1534 opatřena i vodovodem, který je doložen v listině Ferdinanda I. z 30. července 1555. V ní král potvrdil a dále rozšířil městská privilegia a mimo jiné dovolil obci využívat přepad z vodovodu, jenž vedl do královského úředního domu. Tato pasáž není pouze první zmínkou o vodovodu ve městě, ale zároveň naznačuje i jeho fungování pomocí tzv. přepadového systému potrubních vod, jenž existoval v Horní Blatné až do konce 60. let 20. století.

Pitnou i užitkovou vodu poskytovalo obyvatelům Horní Blatné množství pramenů vyvěrajících na okolních svazích na lesních a lučních parcelách a z opuštěných cínových dolů. Vodovody z nich vedoucí byly soukromé či veřejné. K roku 1903 je doloženo celkem 22 pramenů pitné vody, z nichž každý zásoboval určitou městskou část či skupinu domů. Nejvýznamnější byly tyto zdroje:

1. Pramen z bývalé štoly sv. Vavřínce (Laurenzistollen), nazývané také Obecní štola (Gemeindestollen), štola sv. Konráda, po roce 1945 Lorenzova štola. Tato štola byla proražena v žulovém masivu a její ústí se nalézalo na louce parcelní č. 682. Voda z ní zásobovala severní a západní část Horní Blatné. Pramen a vodovod patřily městu.
2. Voda z bývalé štoly sv. Víta (Veitsstollen, po roce 1945 označovaná jako Fojtova štola). Její pramen vyvěral na katastrálním území Potůčky na lesní parcele č. 962/1, sběrný vodojem byl postaven na lesním pozemku (parcelská č. 603), který již náležel do katastru Horní Blatná. Tyto pozemky i samotný pramen patřily státu, ne však

Celkový záběr na Horní Blatnou v 50. letech 20. století. V levé části nejvyšší bod Blatenského vrchu (1) a přibližná poloha pramenů ze štoly sv. Vavřínce (2) a sv. Víta (3). V pravé polovině obrázku je pak zachycena poloha Schösserovy vody u silnice do Božího Daru (4), Skalního pramene (5), Edelmannovy vody (6), jakož i budovy školy (7) a nádraží (8) (foto archiv autora)

vodovod odtud, ten byl soukromý a zásoboval domy v severní části zástavby.

3. Schösserova voda nebo také Schösserův pramen, ve 2. polovině 20. století označovaný jako zdroj na Blatenském vrchu, což

Odběrná nádrž nebo též kašna před domem č. p. 103 v Horní Blatné (ul. Lesní 7). Tato je již zděná a byla na místě starší nádrže postavena ještě v 50. letech 20. století jako brigádnická akce. Dnes se druhotně využívá jako sklad dřeva (foto autor)

neznamenalo přímo zmíněný vrch, nýbrž pozemkovou trať. Jednalo se o pramen vyvěrající na louce parcelní č. 470 poblíž silnice vedoucí do Božího Daru. Zpočátku byl v soukromých rukou, roku 1932 jej koupil ziskalo město. Pramen zásoboval domy v západní a jižní části zástavby.

4. Edelmannova voda (Edelmannův pramen) vyvěrala na tzv. Edelmannově louce (parcelská č. 374) z bývalé štoly Vůle Boží (Willen Gottes Stollen). Právo odběru vody z Edelmannovy louky město zakoupilo roku 1894 a v letech 1895–1896 zde zbudovalo nový vodovod. Ten měl mimořádný význam, neboť přiváděl vodu do celé východní části Horní Blatné včetně nádraží a výstavní budovy školy.

Dalších 18 pramenů zásobovalo menší městské úseky, respektive jednotlivé domy. U každého takového pramene byl jeden nebo několik jímacích rezervoárů (nádrží). Z nich byla voda svedena

potrubím k hlavním rozdělovacím nádržím (hlavní kašny, rozdělovače). Ty již stály ve městě, případně na jeho okraji a z nich vedlo několik dalších rozvodných potrubí do jednotlivých ulic přímo k odběrným nádržím nebo k dalším dílčím rozdělovacím rezervoárům. Ty se nemusely nalézat pouze v ulicích, ale byly i na dalších místech, například v zahradě za domem, podle toho, kde byla terénní situace pro rozvod a spád vody nejpříhodnější. Odběrné nádrže (Wasserbottich, kašna, kašnička) byly již určeny k nabírání vody do jednotlivých domácností. Všechna tato zařízení byla až na několik výjimek dřevěná a z tohoto materiálu byla zhotovena potrubí a nádrže ještě v 60. letech 20. století. Trubky byly vyrobeny vyvrtáním ze smrkových kmenů a mezi sebou byly spojeny pomocí kovových spojek. Takto voda dospěla k první odběrné kašně, určené pro jednotlivý dům či skupinu domů. Jednalo se o nádrž, jež byla postavena do podoby

kvádru ze silných dřevěných fošen. V ideálním případě byla zakryta ochrannou stříškou.

Přístup do odběrné kašny byl umožněn dvířky v horní části její stěny, aby si tudy mohli lidé nabírat vodu do vlastních nádob. V místě, kde se nalézala odběrná nádrž, byl do přírodního potrubí seshora vyvrtán či vysekán kónický otvor, do něhož byla zaražena tenčí dřevěná trubka, nazývaná „stojan“ (Ständer). Její horní konec byl ucpan a místo něj byl po straně vyvrtán další otvor. Jelikož vodovodní systém fungoval gravitačním spádem, voda proudila i do svislé či šikmé roury (stojanu) vzhůru a jeho horní boční dírou se po plechové spojnici dostala až do otvoru v horní části stěny nádrže. Z nádrže voda odtékala v protější stěně dalším otvorem, vyvrtaným o něco níže než přírodní otvor, a odtud se pomocí dalšího „stojanu“ dostala zpět do rozvodného potrubí. Tímto způsobem voda přitékala a zároveň odtékala dále – odtud zmíněný název celého vodovodního systému.

Voda pak byla rozvodným potrubím vedena samospádem k další odběrné kašně. Z poslední nádrže na kraji města byla voda svedena do kanalizace, Blatenského příkopu nebo silničních příkopů. Odběrné kašny sloužily též jako ledničky. Na jejich horní hrany byly nad chladnou vodní hladinou položeny napříč jedna či dvě fošny, na které byly odkládány nádoby se sádlem či s mléčnými výrobky.

Za čerpání pitné vody z obecních vodovodů vybíralo město od příslušných domů dávku vodného. V případě provedení nutných oprav od nich poté inkasovalo i úhradu příslušných nákladů. Teprve od počátku 40. let 20. století začal městský úřad vybírat od odběratelů obecního vodovodu kromě vodného i pravidelné příspěvky na údržbu, v jednotné sazbě 2 marky za rok. Tuto praxi pak v roce 1945 převzala i česká správa, která k tomuto účelu ročně vybírala 20 Kčs.

Přívod z mnoha různých odběrných míst vylučoval jednotný vodovodní zásobovací systém. Dře-

věné potrubí samozřejmě hnilo a bylo nutné je vyměňovat. Roury byly také v horní části opatřeny oválnými vysekanými otvory, jež byly uzavřeny špunty utěsněnými hadrem. Jimi bylo možno v případě potřeby roury pročistit či prohrnout, pokud se zanesly pískem. Z těchto důvodů bylo potrubí zapouštěno do země pouze mělce. V takovém případě však bylo vystaveno poškození, například při přejíždění přes něj, pokud vedlo přes komunikaci. Dřevo má sice dobré tepelně-izolační vlastnosti, nicméně v zimních měsících mohlo docházet k zamrznutí vody. Jednotlivé části města pak byly bez vody, a dokud nebylo potrubí udržováno rozmrazeno, museli si obyvatelé postižených domů docházet pro vodu k odběrným kašnám u těch sousedů, kterým voda ještě tekla. Proti zamrznutí vody přímo u pramenů byly jejich vývěry zakrývány větvemi jehličnatých stromů.

Potíže činil i laxní a nezodpovědný přístup řady obyvatel. Ti

Zásobování odběrných nádrží vodou (foto autor)

neudržovali své odběrné nádrže v čistotě, vodu z nich nabírali do domácností znečištěnými nádobami a myli si v nich ruce či potraviny.

Autor článku děkuje Eduardu Pöhlmannovi z Horní Blatné za poskytnutí cenných rad. Kompletní znění článku i s odkazy na prameny a literaturu vyšlo v: CAIS, Petr: Zásobování vodou a úsilí o zbudování nového vodovodu v Horní Blatné v letech 1900–1971. In: Západočeské archivy 2017 [VIII], Plzeň 2017, s. 54–70.

Petr Cais

Závody na perninském kolečku

Lyžařské kluby Pernink a Abertamy se s laskavou pomocí obce Pernink a města Abertamy pořadatecky zhostily lyžařského závodu klasickou technikou, zařazeného do bodování zimního Karlovarského pohárku dětí.

Počasí téměř ideální pro vyznače běžeckého lyžování a zvolená klasická technika na tratích o délce 1, 2 a 3 km na místním „kolečku“ v Perninku kvalitně prověřily nejdříve jednoho závodníka od mrňat až po starší žactvo. Závod byl určen pouze pro dětské kategorie. Mezi vítězi převažovali závodníci z LK Slovan Karlovy Vary, ale neztratily se ani kluby TJ Radon Vysoká Pec a BK Ostrov. Bodování zimního pohárku je teprve v polovině a náš pořadatel velice potěšilo, že se

o každíčký bod bojovalo i na zadních pozicích a závod byl v každé kategorii zajímavý až do konce. Za tyto výkony byli závodníci patřičně odměněni třeptivými medailkami a diplomy se zimními motivy. Smutnou skutečností je, že na domácí půdě nebylo vidět místní děti z Perninku a Abertam. Přesto se závodu zúčastnilo skoro osmdesát dětí, které měly odměnou vynikající zázemí, plno netradičních dárků a vynikající zimní atmosféru.

Vřelé poděkování patří starostům Perninku a Abertam, Martinovi Müllerovi, jeho týmu, rozhodčím a skiareálu Nádraží Pernink za vstřícnost, ochotu a spolupráci. Výsledky ze závodu jsou k nahlédnutí na www.abertamy.eu.

Eva Hejtmánková

Těšíme se na vyhlášení

Zimní cestou necestou, tratí netratí

V lednovém čísle Luftu jsme trochu obecně zavzpomínali, i s pomocí autentických fotografií, na problémy udržování průchodnosti cest v Krušných horách v zimním období. Jak to bylo s cestami v okolí Jelení, vyličil v časopise Neudeker Heimatbrief (číslo 102 z 1. února 1961) Anton Pilz.

Prohazovači z Jelení (16. dubna 1907)

Zima u nás bývala tuhá, se spoustou sněhu. Po Vánocích, v lednu a v únoru, sněživalo tak silně, že to úplně zastavilo provoz mezi jednotlivými obcemi. Pro uvolnění nejdůležitějších silnic a cest se najímaly velké skupiny „prohazovačů“ (Schneeschaufler). Tyto čtyři, čítající často až 80 mužů, prohazovaly silnici na šířku tři metrů, každých 200 m ji ještě rozšířily, aby se tam mohly vzájemně vyhýbat povozy. Tato místa byla označena chvojím. Než se podařilo provoz jakžtak obnovit, trvalo to většinou tři týdny. Po této práci se většinou konal první ples „Schneeschauflerball“ v hostinci „Zur Erholung“, lidově nazývaném Passig. Byl to hojně navštěvovaný ples, kde to žilo. V roce 1907 museli „prohazovači“ nastoupit i na jaře a odházet led, který po deštích vznikl z mokrého sněhu a tál jen velice pomalu. Po dokončení této práce se konal druhý ples v hostinci „Zur Sonne“, jehož majitelkou byla Anna Ullmannová.

A nebyly to pouze silnice a cesty. Spousty problémů způsobovaly extrémní rozměry počasí i na železničních tratích, které spojují Podkrušnohoří se saskou stranou a překračují krušnohorský hřeben. Zvláště na třech nejdelších a nejdůležitějších tratích Most – Moldava v okolí Mikulova a Nového Města,

Chomutov – Vejprty s pláněmi pod Měděncem či Karlovy Vary – Potůčky mezi Oldřichovem a Horní Blatnou, kde trať překonává dokonce výškovou kótu 900 metrů nad mořem. A můžeme se pouze domýšlet, jak by to asi vypadalo, kdyby 1. světová válka a konec Rakouska-Uherska definitivně neukončily plány na železniční spojení Perninku s Božím Darem.

Mnohokrát parními stroji poháněné pluhy nestačily, a než nastala doba sněhových fréz, musely opět nastoupit party prohazovačů s lopatami. Nějaký ten den to pak trvalo, než se doprava opět obnovila. Stávaly se však případy, a to i v době poměrně nedávné, že ve sněhové peřině zmizela i celá vlaková souprava. Ti starší z nás si možná ještě pamatují pokusy s nasazením „tryskáče“, proudového motoru umístěného na železničním vagonu k odklizení závějí z kolejiště. Rachotící monstrum si se sněhem umělo opravdu rychle a důkladně poradit, ale bohužel nedělalo rozdíl mezi sněhem a šterkovým železničním svrškem, a tak mohutný gejzír sněhu doprovázela vydatná sprška kamení. Sněhové frézy používané v současnosti už takové problémy nemají.

Doplňme vzpomínání Antona Pilze o několik konkrétních událostí, které byly zaznamenány na

Čelo parního sněhometu Henschel v Potůčkách okolo roku 1970

Letecký motor MIG na úklid sněhu

Stanice Horní Blatná během sněhové kalamity s pracovníky nejdeckého traťmistrovského okrsku (kolem roku 1970)

Sněhový pluh v železniční stanici Nejdek (březen 1997)

Sněhová fréza v akci

železniční trati z Karlových Varů do Potůčků později.

Na konci roku 1965 docházelo ve vyšších partiích trati k uvíznutí vlaků. Vyprošťování se provádělo pomocí motoru tryskového letadla MIG 19, které bylo umístěno na železničním vagonu, nebo sněhovým pluhem, respektive při nižším stavu sněhu byl před motorový vlak přivěšován lokotraktor řady T 444.0, aby prorážel závěje.

Na začátku roku 1981 přišla opět sněhová kalamita. Ve dvou případech bylo přikročeno k zákazu nákladky v úseku Nejdek – Potůčky, pro celý úsek se vykládalo v Nejdu. Jen s velkým úsilím se podařilo udržet provoz osobní dopravy.

Až třímetrové závěje v otevřeném úseku mezi Perninkem a Horní Blatnou přerušily na tři dny dopravu do Potůčků v roce 1986. Také silnice byly zaváté. Díky velké obětavosti pracovníků byla železnice první, která obnovila provoz. O náročném boji se sněhovým živlem svědčil i fakt, že vlak, který vyjel z Karlových Varů ve 4:35, uvízl v závěji za Perninkem a zpátky se vrátil až druhý den ráno. Zaměstnanci byli ve vlaku uvězněni 24 hodin, než se je podařilo vyprostit.

**Jiří Kupilík,
Pavel Andrš**

**foto: archiv Jiřího Humlera
a Heleny Černé**

Vyprošťování zapadlého vlaku nedaleko Měděnce (leden 2006)

Zimní olympiáda dětí a mládeže 2018

Krušnohorský podpůrný tým

Na přelomu ledna a února uspořádal Pardubický kraj v Litomyšli pod patronací Českého olympijského výboru už VIII. zimní olympiádu dětí a mládeže. Šlo o největší multisportovní akci v ČR pro více než 1 700 účastníků (mládež ze základních a středních škol ve věku 10–16 let a trenéři).

Hry svým charakterem navodily atmosféru skutečných olympijských her. Mladí účastníci nebyli ochuzeni o zapálení olympijského ohně, slavnostní ceremoniály, soužití v olympijské vesnici nebo složení olympijské přísahy. Jednotlivé výpravy sestavily příslušné krajské úřady na základě nominčních kritérií jednotlivých sportovních svazů. Pořadatelé vypsalí 11 sportovních soutěží (alpské lyžování, běžecké lyžování, lední hokej, skicross, snowboarding, biatlon, krasobruslení, rychlobrus-

lení, lyžařský orientační běh, taneční soutěž a šachy).

Ze čtrnácti krajů skončil náš kraj na 10. místě, což je velký posun, neboť před dvěma roky skončil poslední. I proto se naši Krušnohorci za svoji letošní účast vůbec nemusejí stydět. Zazářili v lyžařském orientačním běhu, svou dominantní pozici si suverénně obhájila Maruška Kreisingerová (slopestyle 1. místo, snowboardcross a paralelní obří slalom 2x 4. místo) a k ní se se svou bojovností v běžeckém lyžování přidal Matyáš Bauer 2. a 3. místem na tratích dlouhých 3 km.

Počasí zrovna nejlepší nebylo, ale to vůbec nevadilo. Závodníkům, kromě závodních disciplín, zpestřili pořadatelé v Pardubickém kraji pobyt bohatým doprovodným programem a živým vysíláním v televizi z dění na závodištích. Něko-

Start běžkyň

Olympijský oheň

likadenní pobyt v olympijské různorodosti všechny účastníky stmelil a obohatil nejen po stránce závodní, ale i té kamarádké a o tom olympiády jsou, i když jsou jen dětské.

Příští zimní olympiáda dětí a mládeže se bude konat v roce 2020 v Karlovarském kraji, rok předtím se její letní varianta uskuteční v Libereckém kraji.

Eva Hejtmánková

Únor 2018 mezi Jelením a Rolavou

Využívání upravených stop na lyžařské magistrále – někdo na lyžích, jiný autem

Eva Nduwimana

Jahodová louka hostila pilotní závod projektu Lyžuj lesy

V Krušných horách 16. ledna úspěšně odstartoval seriál čtyř lyžařských závodů Lyžuj lesy. Cílem tohoto projektu, určeného pro základní školy, je přivést děti k běžeckému lyžování.

Pořadatelské funkce se při prologu zhostil LK Slovan Karlovy Vary. Ve svém „domovském“ areálu na Jahodové louce organizátoři v čele s trenérskou legendou Janem Novákem při-

pravili pro děti atraktivní tratě zpestřené o celou řadu obratnostních disciplín. Zkušení závodníci i lyžařští začátečníci se tak na trase museli popasovat například s hodem míčkem, slalomem, podlézáním či otočkami. Tratě v délce od 400 m do 3 km byly uzpůsobeny věku i zkušenosti malých lyžařů. Pro zvýšení motivace dětí, které běžně na lyžích nezávodí, byla v rámci

jednotlivých věkových kategorií zohledněna i skutečnost, zda je účastník registrován v lyžařském oddílu, či nikoliv.

Přestože závod byl vůbec prvním svého druhu nejen v našem regionu, ale i v rámci republiky, zúčastnilo se jej téměř 180 žáků z více než dvaceti základních škol. Navzdory hustému sněžení a s ním spojeným obtížným podmínkám si závod díky jeho pestrosti děti užily a slovy chvály nešetřili ani zástupci zaštiťujícího svazu lyžařů a společnosti Lesy ČR. „Osobně jsem přesvědčen, že na Jahodové louce šlo o velmi zdařilou akci a že celý projekt má velký význam v oblasti sportu dětí provozovaného v lesním prostředí,“ prohlásil závodů přihlížející ředitel krajského ředitelství Lesů ČR Miroslav Rozner,

kteří zároveň doplnil, že se Lesy ČR staly na podzim minulého roku partnerem běžecké sekce Svazu lyžařů ČR a součástí této podpory jsou také závody pro školáky.

Ač je běžecké lyžování velmi individuální sport, pořadatelům se díky řadě společných aktivit všech dětí – ať už to byla rozcvička, projetí tratí nebo pozdější přesun na lyžích na Boží Dar – podařilo i do tohoto sportu vnést kolektivního ducha. Snad se řady nadšených běžkařů budou i díky tomuto projektu dále rozrůstat a kdo ví, třeba se v Krušných horách brzy dočkáme následníka slavného Lukáše Bauera, který jakožto patron na závod osobně dohlížel.

Eva Nduwimana

**foto: Eva Nduwimana,
Václav Bešta**

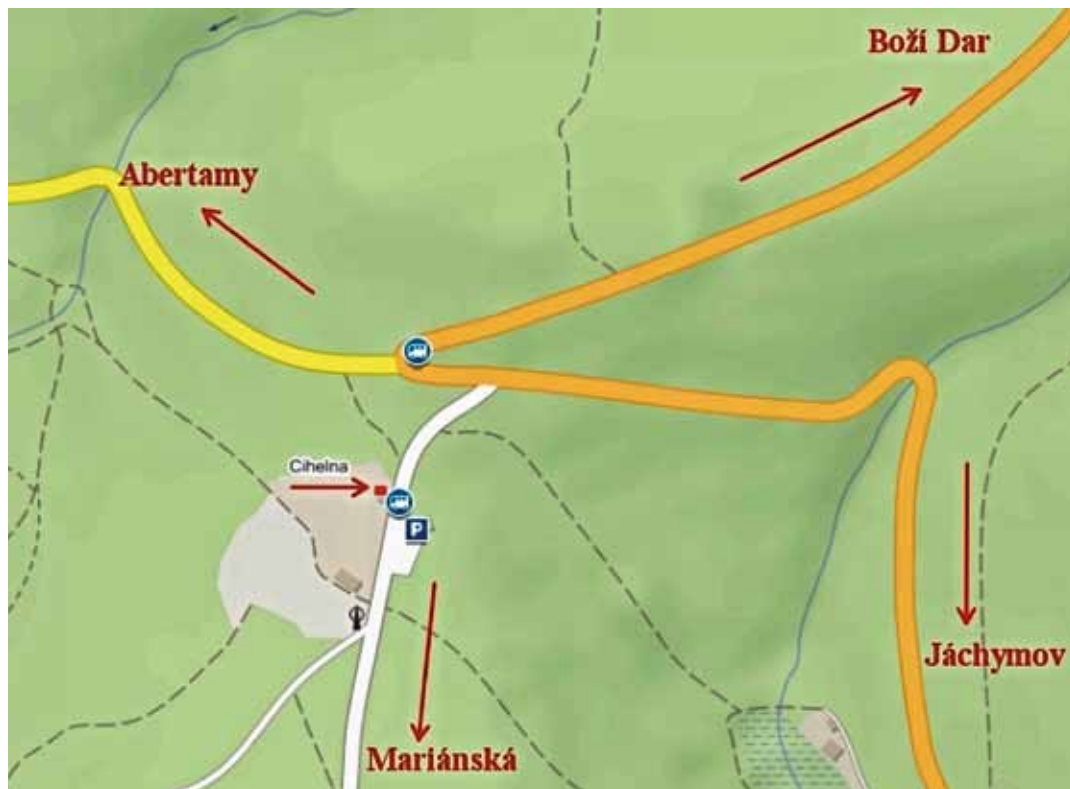
Jáchymovská rašelina

Pojedete-li z Božího Daru do Jáchymova a na Abertamské křižovatce zabočíte směrem na Mariánskou, tak asi po sto metrech uvidíte na pravé straně domek obklopený dřívím. Je to hájovna, které se ale říká Cihelna a toto jméno se dosud objevuje i na mapách. Jak hájovna k tomuto jménu přišla?

Určitě tam dříve bývala cihelna, avšak v polovině 19. století, tj. více než před sto padesáti lety, se zde sušily úplně jiné cihly než cihly na stavbu domů. Sušila se zde rašelina. Zmínil se o tom i okresní školní inspektor Anton Müller ve své přednášce St. Joachimsthaller Erinnerungen, kterou pronesl 27. listopadu 1923 a která byla stenograficky zaznamenána a posléze i vytištěna.

V Karlových Varech se provozovaly rašelinné koupele. Město Jáchymov mělo zdroje rašeliny mezi Špičákem a Hřebečnou nebo také v oblasti Klínovce. Proto město Jáchymov uzavřelo v roce 1866 výhodnou smlouvu se správou lázní v Karlových Varech. V ní se zavázalo, že pro účely rašelinných koupelí dodá v průběhu roku čtyřicet fůr upravené rašeliny. Nemalé příjmy byly potom používány ke zvelebení města.

Město Jáchymov se na uzavření této smlouvy připravovalo několik let. Už o šest let dříve, v roce 1860, koupila správa města starý dům, Cihelnu. Ten začal být používán k sušení rašeliny, a lidově byl proto nazýván Torfhäusl („Rašelinový dům“). Bylo zde zřízeno velké pódium na sušení rašeliny, podle vzpomínek Antona Müllera nejméně 20 x 20 metrů. Hotový výrobek

Abertamská křižovatka

pak byl odvážen skříňovým vozem do Karlových Varů. Začátkem 20. století ustal v Karlových Varech zájem o rašelinné koupele, a tedy i o rašelinu z Jáchymova. V „Rašelinovém domě“ byla v roce 1907 zřízena hájovna a ta je tam dodnes.

Tady by mohlo naše povídání o jáchymovské rašelině skončit. Ale jak zjistíme v kronice města Jáchymova z meziválečného období, téma využití rašeliny nebylo mrtvé. Jáchymov měl několik míst, kde se rašelina těžila.

Nejvýznamnější místo pro těžbu rašeliny, zvané Bärischer Teich (dnes Mrtvý rybník), se nacházelo poblíž Božidarského Špičáku. Střední mocnost rašelinové vrstvy zde dosahovala 2,69 metru. Pokud by se brala v úvahu mocnost vrstvy

Dobývání rašeliny u Mrtvého rybníka (ilustrace z publikace vydané roku 1896, archiv Michala Urbana)

Hájovna Cihelna před druhou světovou válkou

Sušení borek na rašeliništi u Mrtvého rybníka pod Božídarským Špičákem (kolem 1930, archiv Michala Urbana)

rašeliny 0,5 až 6 metrů, tak rozloha rašeliniště byla 63,324 ha a na této rozloze byla zásoba rašeliny 1 702 540 m³. Mocnost 0,5 m je pro strojní těžbu nevýhodná, proto se počítalo s mocností vrstvy rašeliny 1–6 m. V tomto případě byla k dispozici zásoba rašeliny 1 635 220 m³ na celkové ploše 54,348 ha. To byla již dostatečně velká zásoba.

V Jáchymově se hodně vzpomínalo na příjmy, které plynuly městu z prodeje rašeliny. V roce 1928 se černá (starší) rašelina prodávala převážně pouze k topení. Mladší, červené rašeliny se zde nacházelo málo. Podle údajů v již zmíněné kronice Jáchymova měla vysušená rašelina výhřevnost 5 000–5 500 tepelných jednotek, nevysušená až do obsahu vody 25 % měla výhřevnost menší, pouze 3 000–

3 700 tepelných jednotek. Rašelinu částečně „napichávali“ dělníci města, částečně se prodávala zájemcům na kubíky.

To byla situace v letech 1928 a 1929, kdy městská rada stála před dalším problémem. Občané z horní části města byli velice roztrpčeni stavem, kdy se dolní, lázeňská část města úspěšně a rychle rozvíjela, zatímco rozvoj horní části města se zastavil. Opravdu, rychlost a úroveň rozvoje lázní byla obdivuhodná. V roce 1911 byl postaven lázeňský dům, dnešní Agrícola. V dalším roce luxusní hotel, dnešní Radium Palace. Továrna na hračky byla přeměněna na lázeňský dům Dependance, dnešní hotel Praha. Byly postaveny další lázeňské domy, byl upraven lázeňský park, kde se

Pohled na pivovar v Jáchymově (budova se čtyřhrannou věžičkou), kde rada města hodlala zřídit rašelinné lázně

Těžba rašeliny v oblasti Klínovce v roce 1929 (snímek z kroniky města Jáchymov – www.portafortium.cz)

dvakrát denně pořádaly koncerty pro lázeňské hosty. Za první světové války rozvoj lázní ustal, avšak již brzy po válce se nový československý stát staral o další rozvoj lázní. Poslal do Jáchymova dva zkušené hoteliery – Šroubka z Prahy a Urbana z Hradce Králové. Zejména Jaroslav Urban se velice zasloužil, že dnešní Radium Palace se dostal na vysokou úroveň. Nechal upravit celou přední strán, postavit Lesní kavárnu. Radě města předložil hotový projekt na visutou dráhu na Klínovec včetně potřebných kroků a časové posloupnosti stavby.

Zaostávání horní části města nenechávalo v klidu ani vedení města. Na zasedání rady města tento problém intenzivně řešili. Jestliže se dolní část města vyvíjela ve světoznámé radonové lázně, nebylo daleko k nápadu prezentovat horní část města jako rašelinné lázně. Vyřešilo by se lepší využití rašeliny pro lázeňské účely, zejména když rašelinné koupele nebyly již v Karlových Varech nabízeny a zde bylo rašeliny dostatečné množství. Vyřešil by se i problém s proporčním rozvojem města. Vedení města dlouho neotálelo. Byla vybrána vhodná budova a uzavřena smlouva s budoucím hlavním lékařem rašelinných lázní, specialistou MUDr. Maxem Heinerem, jenž byl postaven do čela komise pro přípravu nových lázní. Jako vhodná budova byla vybrána budova pivovaru, který byl v té době na

prodej. Protože měšťané vlastníci pivovaru zamýšleli tuto budovu prodat, mnoho občanů považovalo za vhodné zde umístit nové lázně, ovšem MUDr. Heiner jejich mínění nesdílel. Soudil, že budova pivovaru není vhodná pro lázeňský provoz, musela by se celá zbourat a postavit nová. Proto by se vlastně koupil pouze stavební pozemek za neúměrně vysokou cenu. Také umístění přímo u silnice nebylo pro lázně příznivé. Navrhoval proto využít stávající jatka (v místě dnešních dolních panelových domů ve středu města), která se měla přesunout pod město na louku nad Schäferovým mlýnem. Pro tento účel zde již byl přeložen potok blíže k silnici. Cena zde byla daleko příznivější, neboť pozemek již patřil obci, pouze budovy bylo nutné odkoupit za 45 000 Kč. Navíc lázně by nebyly přímo u silnice a bylo by možné je plynule napojit na Šlikův park. Tento záměr vzbudil velkou pozornost zahraničního tisku a jeho prostřednictvím i zahraničních finančníků. Přicházely nabídky lidí, kteří zde hodlali do postavení rašelinných lázní investovat peníze nebo příslušné peněžní obnosy zprostředkovat.

Tím končí záznamy v kronice města Jáchymova na toto téma. Přišla hospodářská krize, začala se šířit nacistická ideologie, přišly nové volby, později válka a po ní těžba uranu pro Sovětský svaz. O využití rašeliny se již nikdo nezajímal.

Jaroslav Ohech

Jedu v protisměru

Rozhovor s přebuzským starostou Martinem Bruothem

Když jsme se v polovině 90. let na necelý rok nastěhovali do prvního pražského podnájmu, bydleli vedle nás na chodbě nějakí Bruothovi. Málem jsem na ně zapomněl, připomnělo mi to až loňské setkání s přebuzským starostou Martinem Bruothem. Zajímavá shoda jmen, říkal jsem si tenkrát. Když jsem se však dověděl, že bydlí na bývalé faře, před kterou jsem vídal stát volvo s pražským číslem, na panelák v Horních Počernicích jsem se zeptal. A opravdu, stejný vzduch, i když ne tak čistý, už jsme spolu jednou dýchali.

Starosta Martin Bruoth jako oddávající

Statisticky lidé z našeho regionu spíše odcházejí, ale občas se najde i někdo, kdo má dostatek důvodů k tomu, aby udělal opak. Jak se vůbec člověk z paneláku na okraji největšího českého města dostane do města nejmenšího?

Narodil jsem se v Bratislavě a větší část života jsem strávil v Praze, ovšem do hor mě to táhlo pořád. Začalo to možná tím, že jsem odjakživa trochu chabrus na průdušky, a proto jsem už v dětství absolvoval

četné ozdravné pobyty v Tatrách, někdy až dvouměsíční. Do českých hor jsem začal jezdit poté, co jsme se s rodiči po rozdělení federace přestěhovali z Bratislavy do Prahy. Jezdíl jsem do Krkonoš, do Jizev, do Orlických hor, na Šumavu a už v té době mě párkrát napadlo, že by se mi docela líbilo se tam přesunout natrvalo. O Krušných horách jsem nevěděl vůbec nic, což se rázem změnilo v červnu 2010. Vyrázil jsem tehdy na víkendový pobyt do jedno-

Fara před rekonstrukcí

Přebuz – město na konci světa

ho penzionu v Abertamech, a ač jsem tam dorazil naprosto bez očekávání, melancholie a opuštěnost zdejší krajiny mě uchvátila.

Po návratu jsem pak ještě v neděli večer jen tak ze zvědavosti projel pár realitních serverů, abych se podíval, co se tu tak všechno prodává. A tam jsem se dočetl, že hned druhý den dopoledne se v Ústí nad Labem draží bývalá fara v nějaké Přebuzi. Stačil jsem jen rychle prolétnout přiložené fotografie a na mapě si ověřit, že do Abertam to není daleko, takže i krajina tam asi bude podobná, a druhý den jsem do Ústí nad Labem zajel. Dražba začala v 10 hodin, a proto-

že jsme se dostavili jen dva a druhý účastník se nakonec dražby nezúčastnil, v 10:30 už jsem byl majitelem nemovitosti, kterou jsem v reálu nikdy předtím neviděl.

To jste ale určitě napravil hned o příštím víkendu, ne?

Ne, na Přebuz jsem vyrázil tentýž den hned z Ústí nad Labem a žádné překvapení se nekonalo. Nebyla to žádná ruina, podmíněně se tam dalo bydlet od samého počátku a já toho také často využíval. V zimě to sice znamenalo přijet, zatopit v krbových kamnech a odejít se ohřát do hospody, po dvou hodinách přiložit a vrátit se

Po rekonstrukci

na další dvě hodiny do hospody a až pak se tam dalo přebývat, ale to už mám dávno za sebou, dneska topím automatickým kotlem na uhlí. Zateplení domu s metrovými kamennými stěnami bohužel nepřipadá v úvahu, ovšem třeba krov mám původní a podle vyjádření tesařů mě prý ještě přežije.

Tentýž krov, pod nímž podle záznamů v kronikách strávil noc i císař Josef II.?

To ne, podle datace nad vchodem pochází budova z roku 1827 a Josef II. na Přebuzi přespál v rámci inspekční cesty v roce 1766, tehdy na stejném místě stála ještě předchozí dřevěná fara.

Jak se ke změně bydliště stavěla rodina?

Vlastní rodinu jsem si pořídil až takřkajíc na stará kolena tady, takže starosti s přesvědčováním dalších členů rodiny mi tehdy odpadla. Širší rodině a rodičům jsem mě rozhodnutí jen oznámil, ale i to pro jistotu spíš salámovou metodou, po kouskách, abych je moc nešokoval.

Se svými psy

Mladí lidé venkov spíš opouštějí, jedním z důvodů je i nabídka pracovních míst. Co vy a zaměstnání?

Je to tak, dalo by se říct, že jedu v protisměru, a umožnilo mi to i mé zaměstnání. Pracuji v oblasti informačních technologií, dělám správu sítí a od té doby, co je na Přebuzi spolehlivé připojení, mohl jsem začít pracovat i odsud. Tehdy jsem obyčejné auto vyměnil za čtyřkolku a přestěhoval se sem natrvalo. Dnes jsem na tom tak, že do Prahy jedu na dva dny v týdnu, autem většinou jen do Karlových Varů a odtud pak autobusem.

Stačil jste se mezitím seznámit i s okolím? Máte tu nějaké oblíbené místo?

Kdybych pořád jen seděl za počítačem, postrádala by změna bydliště smysl. Okolí samozřejmě prochozené a projeté mám. Na běžkách, na nichž jezdím od dětství, na kole, ale hlavně se psy. Mám dva labradorské retrievery, kteří pohyb vyžadují, díky nim jsem se s okolím seznámil celkem rychle. A moc se mi tu

Akce rozloučení s lětem

líbí všude, oblíbené místo se těžko hledá. Jedinečné a silné kouzlo má opuštěný areál úpravny rud a zajateckého tábora u silnice mezi Rolavou a Jelením. Lépe řečeno měl, dokud byl skutečně opuštěný. Hodně se to změnilo po odvysílání seriálu Rapl. Těžko by se tehdy dalo najít médium, které by o „Cíňáku“ neinformovalo, a teď už tam často pro samé návštěvníky není skoro kam šlápnout, natož zaparkovat.

Se zdejší přírodou jste se tedy seznámil, se sousedy zřejmě taky, soudě z toho, že si vás zvolili starostou. Co obnáší tahle funkce ve „Městě na konci světa“, jak hlásá obecní slogan?

To, že jsem v roce 2014 ze dvou přebuzských kandidátek získal nejvíce hlasů, беру jako velkou poctu. Funkce obnáší asi totéž co v kterékoli jiné obci této velikosti, jen v zimě mi ve srovnání s níže položenými obcemi trvá o něco déle, než si do úřadu proházím cestu sněhem. Rozpočet neumožňuje žádné vyskakování. Máme tu smůlu, že jsme sice městem s nejmenším počtem obyvatel (69), ale zároveň s dost velkou rozlohou (29,78 km²), což pro zajímavost představuje hustotu 2,4 obyvatele na km² (pro srovnání – Mongolsko má 2, Austrálie a Island 3). V důsledku toho se nám po změně legislativy v roce 2012 už tak nepříliš vysoký rozpočet ještě o třetinu snížil. Avšak ani tak se

neomezujeme jen na prostou údržbu, dvakrát jsme si sáhli na krajské dotace a díky nim jsme v loňském roce zrekonstruovali jednu místní komunikaci a v roce 2016 zavedli veřejné osvětlení s LED-diodami, díky čemuž už nesvítíme jen do jedenácti v noci a od pěti ráno, ale celou noc, a i tak nám klesla spotřeba elektřiny.

Při posledních krajských volbách na Přebuzi vyhráli Starostové a nezávislí, za které jsem na nevolitelném předposledním místě kandidoval do okresního zastupitelstva, což chápu jako známku toho, že se mnou jakožto starostou jsou snad celkem spokojeni i sousedé. Do vyšší politiky se nehrnu, okres by byl asi maximum, ale pokud by se mi podařilo mandát obhájit, na jedno volební období ve funkci starosty bych si ještě troufl.

Tolik tedy rozhovor s člověkem, který se v regionu sice nenarodil, ale pro život v něm očividně ano. Více takových, chtělo by se říci, zase ne moc, abychom se tu netlačili. Už takhle bude počet Přebuzáků v dohledné době lehce stoupat. Po březnové svatbě si sem Martin Bruoth natrvalo přivede manželku a za nějaký čas už ho častěji než na běžkách nebo na kole asi potkáte s kočárkem. Tak si na něj příště na „Cíňáku“ vzpomeňte a zaparkujte tak, aby projel aspoň s ním.

Roman Kloc

Kdo je Martin Bruoth

Martin Bruoth se narodil 12. března 1977 v Bratislavě, kde strávil i prvních patnáct let života. V roce 1992 se s rodiči přestěhoval do Prahy, kde vystudoval gymnázium. V roce 1995 krátce pracoval v Nadaci Sue Ryder v Londýně, po návratu pracoval jako „ajťák“ ve společnosti 5D software, s. r. o. V letech 1997–1999 krátce studoval medicínu, poté zkusil Vysokou školu ekonomickou. V roce 2001 zjistil, že to nebude to pravé, a začal jako osoba samostatně výdělečně činná pracovat jako správce sítě jedné pražské advokátní kanceláře, což ho živí dodnes.

Kraslice – město hudby

Tak jako v celých Krušných horách se i obyvatelé Kraslic a okolí museli ve druhé polovině 18. století smířit s úpadkem své hlavní obživy – hornictvím. Mezi lety 1770 a 1800 byly v Kraslicích zavedeny první tkalcovny bavlny. Spolu s tímto oborem se zde však začal silně rozvíjet i obor další, a to výroba hudebních nástrojů.

Domácí výroba dechových nástrojů v Kraslicích

Smyčcové nástroje se v Kraslicích a okolí začaly vyrábět již v 17. století. Jedním z prvních potvrzených kraslických houslařů byl jistý Melchior Lorenz. V matriční knize svateb z roku 1631 je zapsán jako „Geigenmacher“, tedy houslař. Počty houslařů se ve městě stále zvyšovaly, proto tady již v roce 1669 vznikl houslařský cech.

V 18. století začali krasličtí hudební nástrojáři kromě houslí vyrábět nejprve dřevěné, posléze i žestové hudební nástroje. Kdo si však chtěl zakoupit dechový hudební nástroj před rokem 1750, musel zajet do Norimberku, Lipska, Prahy nebo Vídně. Právě tam totiž žili mistři nástrojáři, kteří tyto nástroje vyráběli. Speciálně v Krušných horách se obor výroby

dechových nástrojů začal souběžně vyvíjet jak na české straně hranic v Kraslicích, tak v saském Markneukirchenu. Zdejší mistři houslaři při svých obchodních cestách po Německu i Čechách odhalili zájem o nástroje, které prozatím vlastní výrobou nedokázali pokrýt. Vzali s sebou tedy do Lipska mladé zručné učně z obou krušnohorských městeček, aby se u tamních mistrů naučili vyrábět jak žestové, tak dřevěné dechové nástroje. V Kraslicích i Markneukirchenu tak začala výroba trumpet a lesních rohů prakticky ve stejné době.

V Kraslicích výrobu trumpet zavedl v roce 1752 Josef Johann Anger z Fürthu v Bavorsku. Důvod, proč Anger opustil svou rodnou hroudu a odstěhoval se do Kraslic, byl

Dílna na výrobu žestových hudebních nástrojů za první republiky

velmi prozaický. Byl prý pouhým „fušařem“, který v Norimberku od tamních mistrů nedostal povolení trumpety vyrábět. Tady v Čechách se nikdo o žádnou mistrovskou zkoušku nezajímal. Krasličtí obchodníci Angerovi zajistili takový odbyt, že skoro nestíhal pokrýt poptávku. Syna Josefa Simona Angera, narozeného v roce 1752 na cestě do Kraslic, nechal Anger vyučit ve firmě lipského mistra Gottfrieda Städtlera. Mladý Anger se zde mezi lety 1768 až 1772 naučil tolik, že si ihned po návratu v roce 1773 mohl otevřít vlastní dílnu. Zde vychoval další dva výrobce trumpet – Josefa Fischera a Antona Lausmanna. Tito muži tedy stáli u počátků výroby dechových nástrojů, která v budoucích letech dala obživu velké části obyvatel města a okolí. V roce 1840 bylo v Markneukirchenu na 49 mistrů, což byl více než dvojnásobek počtu dílen v Kraslicích. V roce však 1873 již v Kraslicích fungovala později světověznámá firma Bohland a Fuchs a 34 menších dílen. Tím se Kraslice svým saským sousedům již velmi přiblížily. Kolem roku 1900 bylo ve městě již 11 továren, které zaměstnávaly kolem 300 obyvatel. Dalších 500 obyvatel bylo zapojeno do domácí výroby. Kromě již zmíněné firmy Bohland a Fuchs byly ve městě ještě například firmy Huller a Co., A. K. Hüttel, Julius Keilwerth, která byla největším výrobcem saxofonů, Adolf Rölz a další.

Souběžně s výrobou žestových nástrojů se vyvíjela i výroba dřevěných dechových nástrojů. Prvním kraslickým výrobcem klarinetů byl již v roce 1790 Ignaz Peter Riedl. V roce 1840 bylo ve městě 12 výrobců těchto dechových nástrojů. Z několika menších dílen vznikla ve druhé polovině 19. století světoznámá firma V. Kohlert a Söhne, která začala v roce 1900 vyrábět jako první, a nadlouho i poslední, saxofony. V roce 1913 byla v Kraslicích jedna velká firma na dřevěné nástroje a 15 větších dílen, jež dávaly domácí práci i mnoha lidem v přilehlých obcích.

V menším měřítku se zde vyráběly také foukací a tahací harmoniky. V roce 1873 tady bylo sedm dílen s 34 zaměstnanci. Nejstarší firmu Johann Langhammer a Söhne převzala v roce 1896 firma na výrobu žestových nástrojů Daniel Langhammer a Söhne, jež tak začala i s výrobou foukacích harmonik. V roce 1922 začala vyrábět foukací harmoniky i firma Johann Köstler, která již vyráběla akordeony.

Po první světové válce, která měla negativní dopad na veškeré hospodářství, se výroba hudebních nástrojů záhy vzpamatovala. Více než 90 procent výroby směřovalo na export. V meziválečném období zde bylo 59 výrobců hudebních nástrojů. V září 1945 vzniklo v Kraslicích družstvo výrobců hudebních nástrojů, které si dalo název Amati. Posléze došlo

Někdejší kraslická c. k. odborná hudební škola kolem roku 1900 (archiv Michala Urbana)

Obří klarinet zhotovený firmou V. Kohlert a Söhne v roce 1933

k odsunu německého obyvatelstva, a tedy i většiny výrobců hudebních nástrojů. Někteří v tomto oboru pokračovali i v Německu, například v Bubenreuthu, Nauheimu i jinde.

V roce 1948 byla veškerá zbylá výroba zestátněna. Při státním podniku Amati vznikla učňovská a později průmyslová hudební škola. Po roce 1990 byl státní podnik zprivatizován a v roce 1993 byla založena firma Amati – Denak, s. r. o., která vyrábí hudební nástroje dodnes, i když již ne v takovém měřítku.

Důležitou součástí podnikání s hudebními nástroji byl jejich prodej. Zpočátku byli krasličtí výrobci zcela odkázáni na obchodníky z Markneukirchenu, kteří byli v tomto oboru na špici v celém regionu. Například houslaři z Lubů prodávali ještě po 1. světové válce až 70 procent své produkce přes tamní prodejce. V samotných Kraslicích bylo v roce 1771 již šest obchodníků s hudebními nástroji. Jelikož výroba zde byla ještě v počátcích, prodávali hlavně nástroje vyrobené v Lubech a Klingenthalu. V roce 1821 bylo v Kraslicích již 16 ob-

chodníků a jejich počty postupně stoupaly. Ještě v roce 1870 však většina kraslické produkce šla na export přes prodejce z Markneukirchenu. Teprve později si začali export do jiných evropských států i zamoří organizovat majitelé kraslických firem samostatně. Po roce 1900 tak byli na obchodnících z Markneukirchenu zcela nezávislí. V roce 1931 v Kraslicích s nástroji obchodovalo 31 podnikatelů.

Je jasné, že již od počátku výroby hudebních nástrojů v západním Krušnohoří jednotliví výrobci v čtyřúhelníku Kraslice, Luby, Markneukirchen a Klingenthal velmi úzce spolupracovali. Věděli, že konkurovat světu mohou jen společně. Odvětví výroby hudebních nástrojů ovlivnilo celé generace místních obyvatel. Ti vždy měli cit pro hudbu, kterou si zpříjemňovali nelehký všední život. I proto se v Kraslicích narodilo či usadilo mnoho výrazných osobností nejen regionálního hudebního nebe.

Lenka Löfflerová

Zdroj: Graslitzer Heimatbrief, 1962, č. 75

Tato maxituba, vyrobená ve firmě Bohland a Fuchs, je zapsaná v Guinnessově knize rekordů, byla určena pro světovou výstavu v New Yorku v roce 1913

Bývalá továrna na hudební nástroje Bohland a Fuchs v Kraslicích, postavená na přelomu 19. a 20. století (foto: Petr Rojík)

Biatlonisté opět po letech na Božím Daru

Před chatou Arnika na Božím Daru

AK Sokolov – biatlonový oddíl III absolvoval letošní zimní soustředění od 19. do 21. ledna na Božím Daru pod vedením Pavla Petříka, Jitky Kurzové a Jana Hořka. Komplettní zázemí nám poskytl penzion Arnika – Daniela, kde jsme měli k dispozici celé patro včetně velké společenské místnosti v přízemí a lyžařnu.

Střelnici a lyžařské stopy jsme měli dostupné do pěti minut od ubytování. Město Boží Dar se postaralo o perfektní přípravu lyžařských stop. Rolba vyrážela každé ráno, aby natáhla nový „manšestr“.

Po pátečním zahřívacím tréninku (snowballu) měly děti setkání s členy horské služby, jejíž členové Standa s Davidem probrali s dětmi pohyb v horském terénu, jak se zachovat v případě jakéhokoliv problému, jakou mít výbavu do hor. Děti si vyzkoušely přikládání a manipulaci s dlahami, jak fixovat krční páteř, měřily si krevní tlak a obsah kyslíku v krvi apod. Po večeri a večerce se Ski servis tým pustil do přípravy lyží. Vše běželo jak po drátkách. Bylo vidět, že kluci v týmu jsou sehrazení.

V sobotu po pestré snídani a potřebné přípravě vyrazily děti na lyžařský trénink, který probíhal na upravené Krušnohorské lyžařské magistrále. Děti byly rozděleny do tří skupin a zdokonalovaly se v technice jízdy běhu na lyžích. Stopy, sněhové podmínky i počasí byly vynikající a i „máza“ všechny podržela.

V odpoledním bloku se k lyžařské technice přidal střelecký trénink. Za součinnosti města Božího Daru, místního patriota Antona Jurici a všech zúčastněných nadšenců měly děti střelnici vybudovanou přímo v sousedství lyžařských stop. Mohly tak plně trénovat manipulaci se zbraní na lyžích, střelbu před a po zátěži a také vlastní techniku běhu na lyžích. Ostatní projíždějící lyžaři a turisté se zájmem sledovali dění na střelnici i ve stopě a dětem fandili. Aplaus přihlížejícího mezinárodního obecnictva při každém střeleckém zásahu byl pro děti velkou odměnou a povzbuzením.

Po svačině děti namalovaly pozdravy našim předním biatlonistům a před večerí proběhla při procházce po zasněženém Božím Daru pořádná koulovačka všech proti všem. Hromady sněhu k tomu přímo vybízely.

V neděli čekaly na děti právě biatlonové závody. Deset minut před příchodem závodníků na start trati profrčela tříkrát božidarská rolba, a připravila tak naprosto luxusní závodní trať. Prvním závodem byl sprint na 2x 250 m s položkou vleže. Druhý závod následoval vzápětí – štafety tří čtyřčlenných družstev na 1x 250 m s položkou vleže. Na střelnici zafungoval na výbornou tým pod vedením velitele střelnice Jana Hořka. Start a cíl měla pod palcem Jitka Kurzová, která spravedlivě měřila dosažené časy. Vše probíhalo jako na velkých závodech, děti vše zvládly na výbornou, navzájem si fandily a ve

Soustředění při střelbě

štafetách ukázaly, že jsou bezva parta a jeden tým. Nebylo porážek, bylo jen vítězů.

Vyhodnocení závodů a celého soustředění proběhlo odpoledne. Děti za absolvování soustředění obdržely diplomy a sportovní odměny – něco zdravého k zakousnutí, opasek ledvinku s držákem na lahev včetně lahve a batůžek.

Na závěr ještě připojujeme obrovskou gratulaci Andulce Havelkové, která v pátek na chvíli

přerušila soustředění, aby v Karlových Varech převzala pohár za 2. místo v cyklistice Karlovarského kraje (pohár v MTB) za rok 2017! Gratulujeme!

Děkují všem sportovním nadšencům, kteří nám pomáhali v průběhu soustředění, jež proběhlo v naprosté pohodě a dobré náladě.

Pavel Petřík

**foto: Lucie Tomášková,
Robert Mašek
a Denisa Petříková**

Vzduchovky ČZ 200 TB upravené pro biatlon dětí a mládeže

„Slovaňáci“ závodili v Drážďanech na trati světového poháru

Výprava Slovaňáků v Drážďanech při prohlídce trati

Na 40 malých závodníků z LK Slovan Karlovy Vary (včetně TJ Radon Vysoká Pec) se o třetím lednovém víkendu zúčastnilo závodů saského poháru s mezinárodní účastí a Junior Trophy na trati, kde o týden dříve proběhl Světový pohár v běhu na lyžích. LK Slovan Karlovy Vary se stal partnerem lyžařského oddílu Dresden-Niedersedlitz, který celou akci hradil z projektu Ziel 3 Euroregionu Elbe/Labe.

V pátek odpoledne si závodníci spolu se svými trenéry prohlédli trať závodu. Bylo až neuvěřitelné, že pořadatelé zvládli za téměř jarního počasí na břehu Labe udržet trať v délce 650 metrů. Sníh vyráběla sněžná děla na letišti v Drážďanech již od prosince a velké množství sněhu bylo dovezeno z krušnohorského Fichtelbergu.

Večer byla na programu dětská párty s vystoupením kouzelníka.

Dětská párty s kouzelníkem, balónek a hlavně rautem s bonbóny Haribo (ty měly u dětí překvapivě největší úspěch)

Sobotní závod odstartoval prologem, v němž každý závodník absolvoval volnou technikou jeden okruh dlouhý 650 metrů. Po dojetí posledního závodníka následoval závod Junior Trophy pro děti do 9 let. Nejmenší závodníci zdolávali trať dlouhou přibližně 350 metrů klasickou technikou. Medaili a diplom obdržel v cíli každý závodník. Poté opět pokračoval divácky atraktivní závod saského poháru, tentokrát formou rozjížděk po šesti.

Celkem startovalo přes 400 závodníků. „Slovaňáci“ slavili úspěchy především v závodě Junior Trophy, kde dosáhl nejlepšího výsledku Daneček Kroupa (ročník narození 2011), který obsadil skvělé druhé místo. V saském poháru excelovala Alžběta Ciprysová, která se v silné konkurenci probjovala na 5. místo.

Renata Zatloukalová
foto: Eva Nduwimana

Příprava před sobotním závodem

Závodnice LK Slovan Karlovy Vary na trati závodu (Iva Šperlová, ročník 2008)

Hostinec Antona Günthera v Mílově

Hostinec Antona Günthera, č. p. 4 (vpravo) a hostinec „Neues Gasthaus“, č. p. 9 (vlevo)

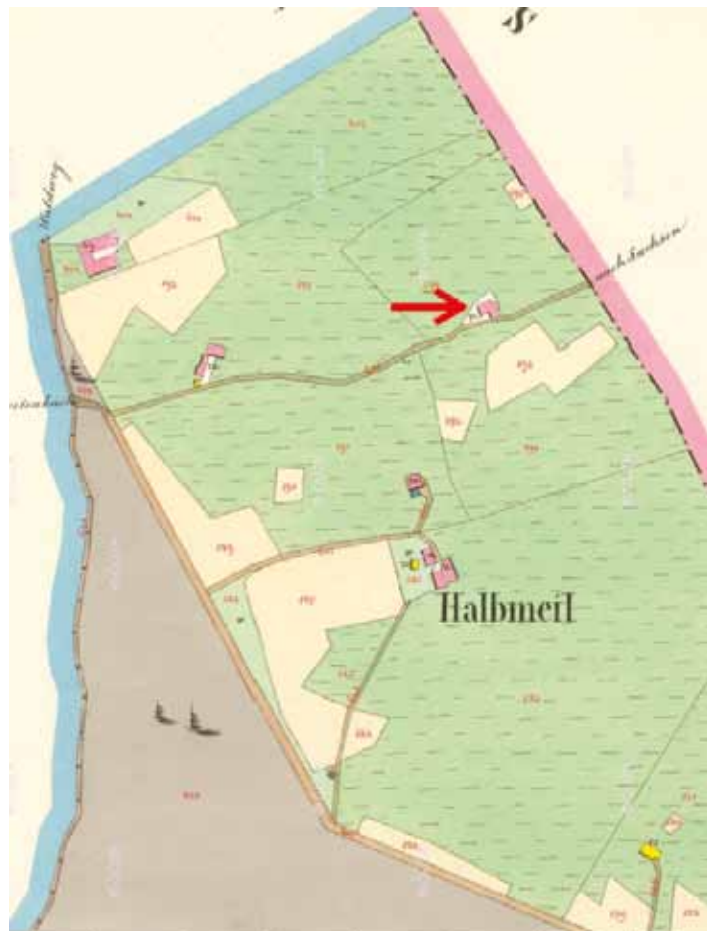
Mílov nebo též Rozhraní v Čechách, tvořící jeden celek se saskou obcí Halbmeil, byl dost starou obcí, zapadlou v krušnohorských lesích. Neobvyklý průběh hranice v tomto úseku je důsledkem Šmalkaldské války z roku 1547. Trvalo však ještě dalších 11 let, než se stal průběh hranic, platný dodnes, závazným. K oddělení Mílova od Halbmeile došlo až v roce 1558.

Záznam z roku 1592 zmiňuje „zwey Häuslein uffm Finkenloh, sonst uff der halben Meile“, tedy „dva domečky u Pěnkavčí jámy, jinak též Mílov“. Jde o první písemnou zmínku o této osadě, kterou osídlili horníci, dřevaři a smolaři se svými rodinami. Podle pozemkové mapy tu v roce 1842 stálo devět domů, mimo jiné i budova pozdějšího Güntherova hostince. Existují zprávy o tom, že při stavbě tohoto domu byly použity i části zbourané budovy, stojící kdysi ně-

kde u Holubích skal, kde zřejmě sloužila jako hornická noclehárna. Tato budova, která v roce 1842 ještě měla číslo popisné 71, byla později přechíslována na číslo 4 a na počátku rovněž sloužila horníkům jako noclehárna. Kolem roku 1850 dům koupila rodina Güntherova, protože v roce 1853 v něm prokazatelně spatřil světlo světa první potomek Ludwiga Günthera jeho ženy Anny.

Hostinec „Anton Günther's Gasthaus“ nebo „Das alte Gasthaus“, jak se mu říkalo po roce 1928, získal výčepní koncesi roku 1870, čímž se povozník a sedlák Ludwig Günther stal hostinským. V roce 1895 předal Ludwig Günther tento dům synovi Antonovi a jeho ženě Rose, kteří jej vlastnili až do roku 1942.

V jednom dokumentu je popsán i interiér domu: „Když projdete úzkými dveřmi pod vývěsním štítem,

Katastrální mapa z roku 1842 s pozdějším hostincem – označen šipkou (zdroj: cuzk.cz)

přivítá vás příjemné zurčení pramenité vody, tekoucí do kamenného koryta. Když se otočíte doleva, vejdete do nízké, starosvětsky útulné hospůdky s okny ve dvou stěnách a obrovskými kachlovými kamny, do kterých se přikládalo ze zvláštní místnosti, zvané peklo (Hölle). Hned vlevo u vchodu stál na prvním stole francouzský biliár, z něhož se koule pro další hru vyvalily po vhození korunové mince. Vedle dveří visel obraz s pumpou, jejíž páka byla zamčená na řetěz, a pod ní nápis „Hier wird nicht gepumpt!“ (Tady Vás nepumpnou). Do kuchyně, kde se připravovalo jídlo pro rodinu i občerstvení pro hosty, se člověk dostal úzkým průchodem. Nad domem se nacházela stáj pro koně a dojně krávy. Dlouhá cesta k záchodkům vedla skrze remízu, která byla pro všechny děti skvělým místem na hraní, ale bylo lepší, pokud je mezi odstaveným

kočárem a závodními saněmi nikdo nechytil. V patře se nacházel horní pokoj („Oberstüb“), za starých časů něco na způsob parádního pokoje, a ložnice, kde původně spal starý Ludwig Günther, jeho žena Anna a, pokud mne paměť neklame, i šest jeho dětí. Vedle pak byla malá komůrka pro děvečku.“ A protože se nejednalo jen o hostinec, ale zároveň i o hospodářství, na půdě se skladovalo seno.

Hostinský Anton Günther a jeho žena Rosa byli odsunu ušetřeni. Anton zemřel roku 1942 ve věku 84 let, jeho žena o rok později.

Od roku 1942 až do odsunu v roce 1945 vlastnil dům č. p. 4, zvaný teď už „Altes Gasthaus“, Ludwig Günther se ženou Annou. Byl synem Antona Günthera a patřil mu i dům č. p. 9.

Tento dům, nacházející se hned nad domem č. p. 4, nechal Anton Günther postavit pro svého syna

Letecká mapa z roku 2004 s pozůstatky obou hostinců – označeny šipkou (zdroj: Google Earth)

Oba hostince kolem roku 1930

Ludwiga v roce 1928. I zde byla v přízemí hospoda zvaná „Neues Gasthaus“, označená i českým nápisem „Hostinec“. Vlevo byla velká hostinská místnost a do sklepa se na jaře naskladnil přírodní led na chlazení sudů s pivem, který tam většinou vydržel až do příští zimy.

A protože obě hospody stály necelých 100 metrů od saských hranic, není divu, že zde, stejně jako ve všech ostatních příhraničních obcích, kvetlo pašování. Z Mílova se dochovala neobvyklá epizoda svědčící o nápaditosti tehdejších pašeráků. Sedláci na vyvážení žumpy na louky potřebovali lejtů. Tu měl na Mílově hostinský Günther a půjčoval ji i do Saska. To vnuklo tomuto podnikavému člověku nápad, jak by se dal přes hranice převézt v Sasku velice žádaný rum, aniž by finančové a četníci pojali jakékoli podezření. Postavil si druhou, na první pohled úplně stejnou lejtů. Pak tuto čistou lejtů naplnil rumem. Protože provozoval hostinec, nevzbudil nákup většího množství lihoviny žádné podezření. Pak zapráhl koně a přešel přes hranice, jako kdyby chtěl saským sedlákům s onou nevábně vonící prací pomoci. Za hranicí však odstavil lejtů ve stodole a místní si rum přelili. A protože to

nebylo daleko, přejel si o přestávce zpátky domů, tam zapráhl koně do „nečisté“ lejtů a poté už skutečně vyvážel saské žumpy, i když ještě nebyly plné. Takhle ve velkém se prý rum pašoval řadu let a finančové ani celníci na to nikdy nepřišli.

Regionální zvláštností bylo i to, že se tu tráva pro zimní krmení silážovala. Silážní jámy, stejně jako základy domů, jsou viditelné ještě dnes, i když mezitím zarostly mohutnými stromy. Domy, které po odsunu německých obyvatel

Hospodský Anton Günther (1858–1942)

zůstaly prázdné, postupně chátraly a jejich zbytky byly v roce 1953 odstřeleny.

Bylo by pěkné, kdyby hostinec Antona Günthera v Mílově dnes ještě stál a turisté, lyžaři a cyklisté by se tam mohli posilnit a osvěžit dobrým českým pivem. Ovšem bohužel...

Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

Základy jsou dobře viditelné ještě dnes (foto: Ulrich Möckel)

Ignác Sichelbarth, budovatel kulturních mostů

Nejdek je rodištěm Ignáce Sichelbartha (1708–1780), o němž jsme jako o obdivuhodném malíři, misionáři a mandarínovi na čínském císařském dvoře psali už v *Luftu* č. 11/2015. Jeho umělecká díla jsou pozoruhodná stejně jako jeho zásluhy o kulturní styky mezi Evropou a Asií.

V letech 1755–1760 bojoval čínský císař Qian-Long proti vzbuřeným mongolským kmenům na západě své říše. Svým důstojníkům prikázal, aby nechali vypracovat náčrtky jednotlivých bitev. Po skončení války pak Sichelbarth a další malíři z řad misionářů ze 16 těchto skic vytvořili velké barevné obrazy namalované na hedvábí, které pak byly na počest císařské armády vystaveny v „Pavilonu purpurového lesku“ na císařském dvoře.

ím začala až neuvěřitelná kulturní výměna mezi Čínou a Evropou. Misionáři císaři předložili mědirytiny augsburského umělce Georga Philippa Rugendase (1666–1752), a to rytiny na aktuální téma – i zde byly vyobrazeny bitevní scény. Kdo přivezl tyto obrazy do Číny? Nebyl to některý z německých kolegů? Na císařském dvoře byl však jen jeden německý malíř a rytec: Ignác Sichelbarth. Na čínském císařském dvoře se tak setkala práce nejdeckého rodáka s dílem malíře z Augsburgu – budoucího patronátního města Nejdku.

Císař nevycházel z údivu. Nikdy předtím mědirytinu neviděl. V Číně bylo toto umění, umožňující vytvořit z jedné desky stovky kopií, naprosto neznámé. A takové mědirytiny, zobrazující jeho vítězství nad Mongoly, chtěl i on.

Císař tedy vydal následující nařízení: „Přeji si, aby šestnáct vyobrazení

Rugendasovo dílo *Po bitvě*

mých vítězných bitev s Džungarskou říší, jejichž vytvořením jsem pověřil evropské malíře, bylo zasláno do Evropy, kde mají být vybráni nejlepší umělci, aby každý z těchto obrazů ve všech detailech dokonale přenesli na měděné desky. Přeji si, aby bylo využito prvních lodí, které vyplují do Evropy, k tomu, abychom tam na před poslali první čtyři obrazy.“

Byly tedy vyhotoveny zmenšeniny těchto velkoformátových obrazů. Ty měly být odeslány do Evropy.

Autorem třetího z těchto prvních čtyř obrazů a jeho zmenšeniny je Sichelbarth. Dílo zobrazuje podrobené obyvatele kraje Yili v dnešní čínské provincii Sin-tiang, v „novém pohraničí“, po jedné z bitev.

Císařskou zakázku získala – díky zprostředkovatelské činnosti francouzských misionářů v Kantonu – Academie Royale de Peinture et Sculpture v Paříži. Provedením byli pověřeni nejlepší francouzští rytci. Císař výslovně prikázal, že

ve Francii nesmí zůstat žádná deska ani žádná kopie. Zakázce z Číny samozřejmě ve Versailles vzbudila velký rozruch. Král Ludvík XVI., jeho vysocí hodnostáři a dvořané si i přes císařský zákaz četné kopie objednali. Ty se ještě dnes nacházejí v evropských muzeích. Obraz podrobených obyvatel kraje Yili jsou tak jediným Sichelbarthovým dílem známým v tehdejší Evropě, aniž samozřejmě bylo známo, kdo je autorem.

Udivující je ještě jedna věc: Sichelbarthova „rytina“ je velice podobná rytině Philippa Rugendase. Dokonce i titulky si odpovídají: „Podrobení obyvatel Yili po bitvě“, Rugendasovo dílo se jmenuje: „Po bitvě“.

Jeden francouzský misionář uvedl: „Jeho výsost byla s mědirytinami svých vítězství tak spokojena, že prikázala vyhotovit (v Číně nové) kopie.“ Tak se tedy dostalo umění mědirytiny do Číny – díky Georgu Philippovi Rugendasovi z Augsburgu a – jak se lze oprávněně domnívat – i díky Ignáci Sichelbarthovi z Nejdku.

Erich Zettl
překlad: Roman Kloc
foto: archiv autora

Ignác Sichelbarth: *Podrobení obyvatel Yili po bitvě*

Rodina „nejdeckého mandarína“ Ignáce Sichelbartha

Ignác Sichelbarth (1708–1780) patří k obdivuhodným osobnostem našeho regionu. Narodil se před 310 lety v Nejdku, pracoval jako malíř, vstoupil do řádu jezuitů a působil jako misionář a mandarín na císařském dvoře v Peking.

Co víme o jeho rodině? Až donedávna o ní bylo známo velice málo. Hledání v kronikách a církevních matrikách Horní Blatné, za což patří dík Albertu Neudertovi, přineslo překvapivé výsledky a zavedlo nás do tragické epochy historie našeho kraje.

Sichelbarthův otec Judas Thadäus pocházel z Horní Blatné. Není známo přesně, kdy se narodil, bylo to však v letech 1677, 1678 nebo 1679. V letech 1696 až 1697 se s ním setkáváme v Lokti. Stal se umělcem a dostal zakázku na čtyři velké olejomalby pro místní radnici. Jeden z těchto obrazů (Korunovace Panny Marie) se dnes nachází v kostele sv. Václava v Lokti. Kolem roku 1700 se oženil s Franciscou Maximilianou Sophii; roku 1703 se manželům v Horní Blatné narodil první syn. Krátce poté se rodina zřejmě přestěhovala do Nejdka.

Zajímavé informace kroniky poskytují také o Sichelbarthově dědovi. Theodor Sichelbarth byl pozoruhodnou osobností. Byl královským pohraničním výběrčím cla a městským písařem (Kayserl. Mayest. Gränz Zolleinnehmer und Stadtschreiber), rychtářem, učitelem a sborníkem. Jeho činnost v Horní Blatné spadá do velice těžké doby.

Od 16. století byl náš region luteránský. Když roku 1620 v bitvě na Bílé hoře katoličtí Habsburkové porazili protestanskou českou šlechtu, začala v Čechách násilná rekatolizace. Po všech hrůzách třicetileté války byli i obyvatelé Horní Blatné postaveni před volbu buď přijmout katolickou víru, nebo se vystěhovat. Mnozí z nich Horní Blatnou opustili, odstěhovali se za hranice do Saska, kde v roce 1654 založili město Johannegeorgenstadt.

Zhruba 150 let vládl v německy mluvících zemích tvrdý konflikt mezi katolíky a protestanty. Na které straně stál Theodor Sichelbarth? Do Horní Blatné přišel, jak se domníváme, jako císařský úředník. O jeho původu nám není nic známo, víme však, že byl oddaný katolík: Proti luteránskému „odpadlictví“ bojoval s „velkým zápallem“.

Ovšem Theodor Sichelbarth nebyl jen katolickým „misionářem“, úředníkem, rychtářem, učitelem a hudebníkem, byl také básníkem. Krátce se o něm zmiňuje i pojednání o německých básnících „De Poetis Germanicis“ z roku 1679 jako o autorovi „levné knihy, která ale stojí za přečtení“, sborníku duchovních písní a chvalozpěvů, k „jehož

Korunovace Panny Marie v kostele sv. Václava v Lokti – dílo otce Ignáce Sichelbartha

čtení nás musí podnítit jeho název – Trpící a umírající Ježíš. Líbit se bude óda:

*Ihr Augen fließt von
Thränen-Bächen,
Benetzt der blauen Wangen Feld.
Was nicht mein Mund ver-
mag zu sprechen,
Das sey durch Zählen vorgestellt. “*
(Z očí kanou potoky slz
a zkrápí bledé tváře.
Co ústa nejsou schopna říci,
budiž sděleno slzami.)

Hluboce věřícího Theodora Sichelbartha by působení jeho vnuka jakožto katolického misionáře

a umělce ve vzdálené Číně jistě potěšilo a naplnilo hrdostí, kdyby se ho býval dožil.

Za rešerše, informace o prameňech a další podporu srdečně děkuji Albertu Neudertovi, Herbertu Ullmannovi a předsedovi krajan-ského spolku Glück auf Josefu Grimmovi. Óda Theodora Sichelbartha je citována v díle Erdmanna Neumeistere „De Poetis Germanicis“, kterou vydal Franz Heiduk v Bernu a Mnichově roku 1978.

Erich Zettl
překlad: Roman Kloc
foto: archiv autora

Společnost Regio Augsburg Tourismus GmbH vydala publikaci o muzeích a výstavách v Augsburgu a okolí, která čítá 168 stránek. Samozřejmě je v ní uvedeno i Heimatmuseum Stadt- und Landkreis Neudek v Augsburgu, vlastivědné muzeum města a bývalého okresu Nejde v augsburské čtvrti Göggingen. Průvodce „Museen & Ausstellungen – Führer für Augsburg und die Region“ v kapesním formátu je zdarma k dispozici v infocentru společnosti Regio Augsburg Tourismus GmbH na adrese Rathausplatz 1, 86150 Augsburg, e-mail tourismus@regio-augsburg.de.

Josef Grimm
překlad: Roman Kloc

Novinky z Augsburgu

» Heimatmuseum Stadt und Landkreis Neudek
Von-Cobres-Straße 5, 86199 Augsburg (Stadtteil Göggingen)
Tel. 0821 64142 | josef.grimm@web.de
» geöffnet: nach Vereinbarung

Josef Grimm führt die
Besucher des Heimat-
museums für Stadt und
Landkreis Neudek zu
rund 3000 Exponaten.

Obyvatelstvo v západním Krušnohoří po třicetileté válce

Třicetiletá války (1618–1648) se všemi svými vedlejšími projevy v podobě rozšíření nemoci, bídy a hladu místního obyvatelstva a vystěhovalectví osob nekatolického vyznání do ciziny přinesla nejen v západním Krušnohoří velké změny v demografických ukazatelích.

Obecně se soudí, že třicetiletou válkou ztratily České země přibližně jednu třetinu veškerého obyvatelstva, tj. jeden milion lidí, a v polovině 17. století tak čítaly přibližně dva miliony obyvatel. Tehdy bylo zapotřebí zbilancovat výsledky tohoto válečného konfliktu a zároveň získat podklady pro další ekonomické a politické fungování země sledováním poválečného ekonomického potenciálu a výchozích údajů pro rekatolizaci země. Proto byl vypracován návrh pro sčítání lidu (soupis poddaných), v němž se u každého obyvatele zjišťovalo jméno, stav, povolání nebo úřad, věk a náboženské vyznání (katolické či nekatolické). Děti nebyly do sčítání částečně zahrnuty. Sčítání zastavil pro jeho rozsah císař Ferdinand III. v červnu 1651. Podle původního záměru byl soupis poddaných proveden jen v několika městech, na kněžských statcích a v některých vikariátech západních a jižních Čech.

Ve vesnicích uvedených v tabulce bylo zaznamenáno celkem 116 katolíků a 641 nekatolíků (u ostatních osob tyto údaje scházejí). Je zajímavé, že v soupisech byla zavedena poznámka o tom, zda existuje naděje na obrácení osob na římskokatolickou víru. V Nových Hamrech, Rudném a Vysoké Peci žili pouze nekatolíci, u nichž tato naděje neexistovala, v ostatních vesnicích určitá naděje byla. Nejstarší obyvatelem byl Lucas Teubner z Rudného (90 let), po němž následovala jeho manželka Anna (80 let). Co se týče nejčastěji vyskytujícího se příjmení, nejvíce bylo Becherů (později též Pecherové – Fojtov, Lesík, Nové Hamry, Suchá), Zühnerů či Zünerů (později i Zinnerovi – Lužec), Schlosserů (Vysoká Štola), Brücknerů (Vysoká Štola) a Uhlmannů (později též Ullmannů – Rudné).

S větším úspěchem se setkal soupis obyvatelstva k berním (daňovým) účelům, jenž je nejdůležitějším pramenem pro odhad počtu obyvatelstva z poloviny 17. století (1654) a pro odhad ztrát způsobených třicetiletou válkou. Za účelem získání celkového příjmu

Počet obyvatel v některých vsích v západním Krušnohoří (1651)	
Ves	Počet obyvatel
Bernov	89
Fojtov	142
Lesík	100
Lužec	53
Nové Hamry	109
Oldřichov	64
Poušť	68
Rudné	180
Suchá	44
Tisová	34
Vysoká Pec	92
Vysoká Štola	78
v panských službách	75
Celkem	1 128

potřebného pro chod země byl sledován počet usedlostí, z čehož se dalo vypočítat, kolik by se mělo uložit berní za každou z nich. Za základ nového soupisu byl vzat počet poddaných podle sečtení v roce 1615, který byl porovnán s údaji se stavem v roce 1654. Vznikl tak nový soupis poddaných osob usedlých nebo nově se usazujících, svobodníků, svobodných rychtářů,

nápravníků, dědiníků, jiných robných manů, mistrů a ovčáckých pacholků a židů. Berní rula se stala až do roku 1748, tedy do doby vládnutí císařovny Marie Terezie, základem všech berních rozvrhů.

Jak v berní rule, pokud jde o počty domů a obyvatel, dopadla města západního Krušnohoří (včetně předhůří), dokládá následující tabulka (viz str. 29). Vyplývá z ní, že po tři-

Titulní strana knihy *Der Elbogener Kreis und seine Enklaven nach dem dreissigjährigen Kriege, zásadního díla, jež se zabývá demografickými poměry obyvatelstva na Loketsku v 17. století (autorem je nejdecký rodák a historik Rudolf Schreiber)*

cetileté válce bylo nejvíce pustých (prázdných) domů v Jáchymově, kde jejich počet dokonce překročil i počet obydlených domů. Právě hornický Jáchymov pocítil následky války nejvíce. Z dalších měst zaujme Horní Blatná, odkud se část obyvatelstva z náboženských důvodů přesunula do sousedního Saska, kde bylo v roce 1654 založeno město Johanngeorgenstadt.

Mezi nejlidnatější vesnice Nejdecka po třicetileté válce patřilo Rudné

Město	Počet		
	domů obydlených	domů pustých	obyvatel*
Abertamy	73	13	365
Boží Dar	57	9	285
Horní Blatná	69	57	385
Hroznětín	108	8	550
Jáchymov	256	285	1 280
Jindřichovice	85	3	430
Kraslice	232	95	1 185
Nejdek	93	15	465
Ostrov	159	22	810
Pernink	67	2	340
Přebuz	53	0	265

*odhad

Nejvíce obyvatel na 1 km² připadalo na Ostrovsku, naopak nejméně lidí žilo v okolí Tatrovic a Jindřichovic. Poměrně slušně byly obydleny nejvyšší partie Krušných hor a Kraslicko.

Ve vesnicích mikroregionu Nejdek bylo procentuálně vysledováno nejvíce nekatolíků, kteří svoji náboženskou víru přiznali (84,5 %). Daleko za ním skončily Ostrov (46,8 %) a Jindřichovice (16,7 %).

Ve vesnicích mikroregionu Nejdek byl zaznamenán rovněž nejvyšší průměrný počet dětí v rodině – 2,7 (zatímco na území celého Loketská šlo v průměru o 2,11 dítěte). Obvykle šlo o rodiny s dvěma a třemi dětmi, ale nebylo výjimkou dětí šest i sedm.

V mikroregionech Horní část Krušnohoří, Jindřichovice, Kraslice a Nejdek převládala u mužů křestní jména Johannes (333x), Georg (232x), Christof (174x)

Mikroregion	Některá sídla	Počet obyvatel	Hustota zalidnění (obyvatel/km ²)
Horní část Krušnohoří	Abertamy, Boží Dar, Horní Blatná, Jáchymov, Potůčky	3 113	23,19
Hřeben	Hřeben, Krajková, Oloví	1 683	21,88
Chodov	Jenišov, Loučky, Dolní a Horní Chodov, Nové Sedlo, Vintřov	1 193	17,64
Jindřichovice	Jindřichovice, Hradecká, Přebuz, Rotava, Šindelová	2 039	16,59
Kraslice	Bublava, Kraslice, Liboc, Stříbrná	2 413	21,56
Nejdek	Jelení, Nejdek, Pernink, Poušť, Rolava, Rudné, Suchá	2 479	17,25
Ostrov	Hroznětín, Merklín, Nová Role, Ostrov, Radošov	3 698	32,57
Tatrovice	Božičany, Černava, Tatrovice, Vřesová	551	12,75

a Michael (104x), u žen dominovaly Maria, Katharina a Margaretha. V mikroregionech Horní část Krušnohoří, Nejdek a Ostrov se nejčastěji vyskytovalo příjme-

ní Schmiedt, Becher (Pecher), Müller a Hammer.

Pavel Andrš
foto: archiv autora
a Ulricha Möckela

K luštěninám, které jsou na trhu běžně dostupné, náleží hrách, čočka, fazole a cizrna. K současné postní době zkrátka patří. Než začneme s jejich přípravou, přebereme je na bílém talíři a vypereme ve studené vodě.

Před vařením je na noc namočíme, aby změkly a snadněji se vařily, vodu již nesléváme. Voda v hrnci má nasycenou luštěninou přesahovat, protože se během vaření vsákne. Namočené luštěniny se vaří přibližně hodinu. Na začátku vaření je nesolíme! Ale jestli chcete mít tvrdší slupku a déle přikládat do kamen, ověřte si to. Jedlá soda ničí některé vitamíny, tak ji také vynecháváme.

Uvařené luštěniny osolíme a můžeme je použít jako přílohy

k vejším i masu, připravíme si z nich snadno i hrachovou kaši (je vhodnější použít loupaný hrách), množství bílkoviny i zjemnění kaše lze zvýšit přidáním mléka. Velmi tradiční kombinace, která byla v Rudohoří naprosto nejrozšířenější před využitím brambor, je kombinace hrachu s kroupami, což je bezkonkurenčně nejlepší příloha k pečeným žebírkům a zlatavým stehýnkům. Čočku i fazole připravujeme spíše nakyselo. Na saláty použijeme spíše propláchnutou uvařenou čočku, a to i mírně naklíčenou.

Chceme-li uvařit například čočku na kyselo, použijeme podle počtu hostů asi 250 g čočky, 50 g sádla či másla, lžici hladké mouky

a malou cibuli. Podle výše uvedeného postupu čočku uvaříme. Polovinu másla roztavíme na rendlíku a připravíme si jemnou světlou jíšku, kterou zalijeme vodou z čočky, okyselíme a smícháme s čočkou. Zbytek másla použijeme na orestování cibulky nakrájené na kostičky. Přílohu podáváme k natvrdo uvařenému domácímu vejci s okurkou. Vejce můžeme mít sázené a vůbec dobrá je i kombinace s opečenou krkovičkou douzenou třeba na třešni.

Tým Střední školy stravování a služeb, Ondřejská ul., Karlovy Vary, p. o., je nástupnickou školou, která plní povinnosti vyplývající z udržitelnosti projektu, a žáci oboru stravovací a ubytovací

služby s plným nasazením pokračují v ověřování tradičních historických receptů v rámci projektu Kulinařské zážitky v Krušnohoří/Erzgebirge (Ziel 3).

za tvůrčí tým
přeje dobrou chuť
Josef Dvořáček

Přílohy z luštěnin – hrách, čočka, fazole, cizrna

Vítězný výjezd Telemark teamu Boží Dar na mistrovství světa

Za zpěvů optimistické písně Lyže si namastím o trochu víc, doprovázeného hrou na ukulele, vyjelo patnáct reprezentantů Telemark teamu Boží Dar na mistrovství světa v historickém lyžování do rakouského Leogangu, které se konalo 26.–28. ledna.

Odjížděli ve vypjatém čase druhého kola voleb prezidenta naší země, takže vstupním lístkem na palubu obytných vozů byl voličský průkaz. Všechny sedm chlapců a sedm dívek dospělého věku bylo naloženo a ve 14:05 v Mnichově týmově odvolili jednoho kandidáta. Sedmiletá Ema Drahorádová, patnáctá účastnice, byla bohužel diskvalifikována kvůli věku nejen při volbě prezidenta, ale i při závodech. Nicméně Boží Dar skvěle reprezentovala při předjízdě, kterou jako jediná z dívek zajela bez pádu, a stylovou elegancí udržela až do cílové rovinky. V týmu nyní horečně přemýšlí, jak Emičce urychlit růst, aby za dva roky na dalším mistrovství mohla, coby patnáctiletá, závodit. Protože je jasné, že tím by se budoucí sbírka medailí opět rozrostla.

A nyní k samotnému mistrovství. To se koná vždy jednou za dva roky v Leogangu a letos se konalo poosmé. Závodí se ve sjezdu a ve slalomu a letošních 160 závodníků z deseti zemí bylo rozděleno do několika kategorií podle

stáří výzbroje, přičemž nejmladší byla z roku 1935. Našich 14 borců bylo zařazeno do kategorie s nejstarší originální výstrojí, nazvané Pionýři lyžování.

Každé ráno se všichni lyžníci podrobili přísné kontrole, která plombami zajišťovala, že si původní ski, řemínky a obutí nikdo nevymění za modernější verzi. U Telemark teamu je taková obezřetnost zbytečná. Ski a výstroj jim roky restauruje a opravuje firma Dřevoski jednoho z členů, Romana Nepožitka.

První den závodů se uskutečnil sjezd v délce 2,5 km volnou jízdou. Trať vedla mimo upravenou sjezdovku označeným volným terénem a prověřila statečnost a odhodlání všech 160 závodníků. Náročná trasa se strmými svahy a ostrými zatáčkami připomínala jednu z nejdrsnějších rakouských sjezdovek Hahnenkamm. Lyžníci z Božího Daru jako jediní jeli nejellegantnějším lyžařským stylem telemark, čímž okamžitě vzbudili nadšení a obdiv všech přihlížejících. A protože božidarská zástava Telemark teamu nechybí na žádných závodech, byl Boží Dar okamžitě zapsán do všech užaslých myslí. Medaile za druhé a třetí místo ozdobyly něžnou hrud' Martiny a Kristýny. A do třetice si ocenění v podobě bytelného a kvalitního kamene odnesl i zakladatel

Telemark teamu a Kiwi Cupu Ota Šimánek za přesně průměrný čas sjezdu 11 minut.

Vpodvečer prvního úspěšného dne naši chlapci a děvčata kolegům lyžníkům rozdávali dárkové balíčky od sponzora Becherovky (jistě že bez zlého úmyslu obludit mysl a údy svých soupeřů lahodným likérem). Druhý podporovatel, město Boží Dar, je zase vybavilo svými propagačními materiály, jelikož správně předpokládalo, že naši reprezentanti vzbudí o město zasloužený zájem. A také ano. Švýcaři, Němci, Italové, Rakušané a Slovinci, ti všichni chtěli vědět, kde v Evropě je na sjezdovkách dobový telemark k vidění. Vždyť

i vy jste si jistě často všimli ztepilých lyžařů v sáčku, rajtkách či sukýnce, jak v pokleku na dřevěných jaskankách brousí svahy Neklidu či Klínovce. Tak to jsou oni – Telemark team Boží Dar.

Druhý den, již na sjezdovce, odstartoval slalom se skokem. A opět, když všichni ostatní jeli méně náročný a ne tak pohledný styl kristiánka, naši reprezentanti, už za bouřlivého skandování „Boží Dar“, švihali svahem stylem telemark. A samozřejmě nejen díky stylu, ale i díky obratnosti, zkušenosti a umu si medaile za druhé a třetí místo odnášeli Kubí a opět Kristýna.

Za celkové hodnocení obou dnů pak přibýly další dvě medaile – opět za druhé a třetí místo pro Kubí a Kristýnu. Všichni ostatní z týmu se umístili do dvacátého místa, a pokud by se hodnotila krása jízdy, jistě by přibýlo i čtrnáct zlatých medailí. Telemark team Boží Dar totiž lyžuje s důrazem na čistý styl dobového telemarku počínaje spodním prádlem a konče posledním řemínkem vázání.

A vy se můžete pokochat výkony našich borců na těchto akcích:

3. 3.: 110 let Spolku zimních sportů, Abertamy,

10. 3.: Kiwi Cup – 28. ročník legendárního závodu na Božím Daru s hlavní kategorií dobový telemark, následovaný swingovým plesem v hotelu Praha,

17. 3.: Vo zlámanou grešli, Dvoračky.

foto: Ondra Vank

Boží Dar na olympiádě! Tentokrát té dětské

Pardubický kraj hostil v letošním roce zimní olympiádu dětí a mládeže. Zimní sporty a Karlovarský kraj vyrazily reprezentovat také mladé božidarské naděje. Výtečně si vedli v běžecké

lyžování Matyáš Bauer (bronzová medaile), Aneta Bauerová a v lyžařském orientačním běhu Marek Štěrba (stříbrná medaile). Snowboarding a Neklid Local Riders reprezentovala

Marie Kreisingerová (4. místo z úvodní disciplíny). Krušnohorský Neklid, tréninková základna Skiklubu Karlovy Vary, dodala další borce do sportovní výpravy Karlovarského kraje.

Děkujeme našim dětem za vzornou reprezentaci Božího Daru a přejeme do budoucna hodně sportovních úspěchů. Kompletní výsledky najdete na <https://odm.olympic.cz/2018>.

Opět se sjedou Světlušky

Ve středu 21. února večer bude Ježíškova cesta opět plná lyžařů. Do klasické stopy se s čelovkami při závodu Světlušek mohou

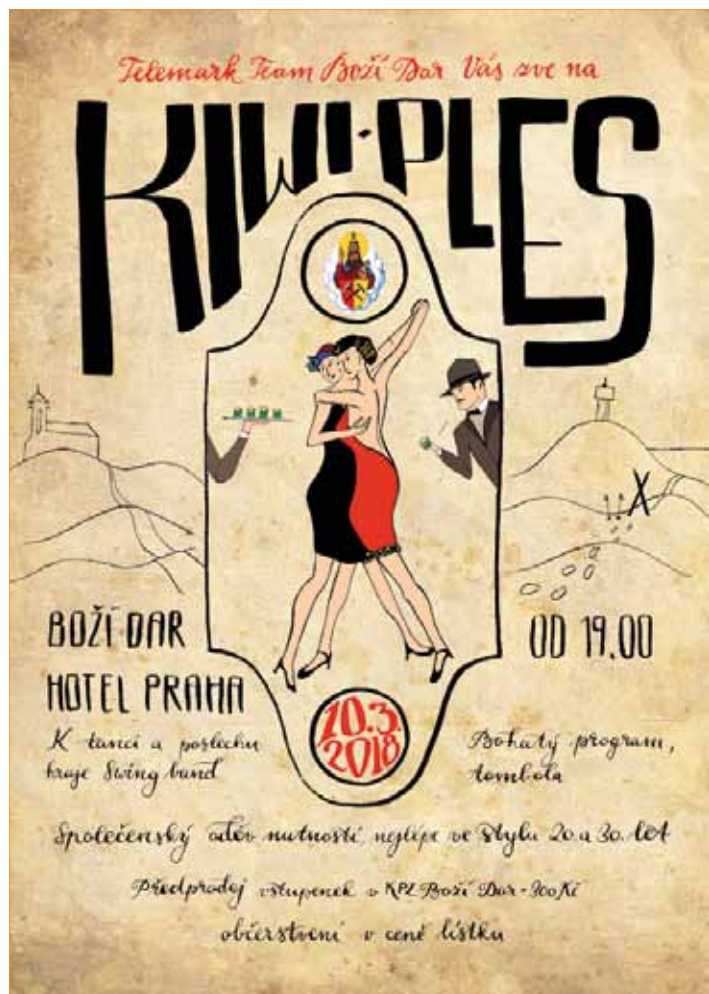
od 18 hodin vydat děti i dospělí. Start a cíl bude v areálu Nováko. Podrobnosti najdete na www.novako-ski.cz.

Dámská jízda 2018 – závod pro slečny, ženy i seniorky

Dámská jízda, ryze ženský závod na běžkách pro slečny, ženy i seniorky v netradičních kostýmech po vzoru švýcarského Engadinu a hlavně v dobré náladě, se letos uskuteční 4. března. Muži hrají roli rozhodcovskou, občerstvovací a servismanů. Registrace bude otevřena od 9 hodin v prostorách radnice na Božím Daru. Roz-

cvička začne v 10:30 hodin a start bude v 11 hodin. Poběží se po malém Ježíškově okruhu 5 km klasicky, při použití volného stylu bude závodnice ze závodu vyloučena. Nebude-li sníh, lze trať absolvovat i pěšky. Mottem letošního, už 15. ročníku je první republika.

Více informací naleznete na www.lkslovan.cz.

Motto 15. ročníku:
První republika

DÁMSKÁ JÍZDA
neděle 4. března 2018
Boží Dar

Trať: Malý Ježíškův okruh na lyžích 5 km klasicky, při použití volného stylu bude závodnice ze závodu vyloučena (nebude-li sníh 5 km pěšky).

Kategorie	Ročník	Kód	Trať	Společná rozsvička:	10.30 hod.
Holčičky	2010 a mladší	Z1	0,5 km	Start:	11.00 hod.
Slečny	2000 – 2009	Z2	5 km	Startovné:	100 Kč
Ženy	1968 – 1999	Z3	5 km	Prezentace:	9.00–10.30 hod.
Seniorky	1967 a starší	Z4	5 km	Obeční úřad Boží Dar (na náměstí)	
Pěší	mladší i starší	Z5	5 km		

Jedeme nebo jdeme za každého počasí

Závodu se účastní pouze ženy!

Závod pořádá LK Slovan Karlovy Vary ve spolupráci s Městem Boží Dar a Komisí rovných příležitostí ve sportu ČOV

Hlavní sponzoři:

Sponzoři závodu: Bezva běžky Lukáše Bauera, Kavárna u Sněhuláka, Klub Krušných hor, Café Piccolo Karlovy Vary, Amulett-Lucie Věřňová, NOVAKO-SKI s.r.o., Müller Production s.r.o., GREGORY sport Karlovy Vary, Tomáš a Radka Košanovi, Michal Soukup, Jiří Šiler, Jiří Peřina, Petr Ehlich, Štefan Škulavík, Jan Tichý, Penzion Daro Boží Dar

Aprílová zima

Lednové počasí bylo v našem kraji po větší část měsíce opticky velice rozlišné. Zhruba do 500 metrů nad mořem se zima připomínala jen občas a bylo zde spíše šedozeleno. Od této výšky už často ležel sníh a nad 750 m n. m. se většinou sníh bělal po celou dobu, a tak tu byl pocit, že zima probíhá normálně, i když občas chyběly nižší teploty.

Co leden provázelo, byly vydatnější srážky. Byl to již pátý měsíc po sobě, kdy byly úhrny překračovány o desítky procent. Povrchové vody jsou tak naplněny přirozeně a maximálně díky sněhové pokrývce a spodní vody stoupají od října i ve větších hloubkách. Výhodou je nyní to, že vegetace nespotebová prakticky žádnou vodu a odpary jsou během zimy oproti teplejšímu období roku také zanedbatelné.

Dalším neméně výrazným faktorem je sluneční svit. I ten má od září trvale stejný průběh, v tomto případě negativním směrem: deficit slunečního svitu se počítá v desítkách hodin. V lednu byla ztráta 35 procent. Právě sluneční svit je přítom na podzim a v zimě důležitý. Pokud slunce dlouhodobě chybí, odráží se to na psychice vnímavějších jedinců. Projevuje se to občasné podrážděním, apatií, odevzdaností apod. Proto se doporučuje pobyt alespoň 20 až 40 minut v nasvícených prostorách nebo místnosti, kde jsou jedna či dvě

stěny osvětlené daleko výrazněji, a zde odpočívat nebo jinak aktivně trávit čas. Pouze je třeba poznamenat, že tuto činnost není dobré provádět těsně před spánkem.

Za poznámku stojí, že i po orkán Herwart je stále větrno. Je to způsobeno i tím, že se pořád nacházíme na rozhraní rozdílných teplotních mas – chladným vzduchem na severovýchodě a teplým na jihozápadě kontinentu, rozdíl jsou až 24 °C. V neposlední řadě je častý a velice silný propad tlaku vzduchu. Tyto výkyvy jsou několikahodinové a ocitáme se při nich na tří- až pě-

tiletém minimu tlaku vzduchu (tyto tlakové gradienty jsou také příčinou zrychlení proudění vzduchu, větru, ale hlavně se opět podepisují na vnímavějších jedincích). Za poklesem tlaku vzduchu může být blízkost středů přecházejících tlakových níží nebo hřeben vysokého tlaku vzduchu, který je rychle vystřídán výše zmíněným přechodem středu cyklony. Časově lze tyto jevy specifikovat od poloviny října, a ani v následujícím měsíci to nevypadá, že by toto kolísání mohlo skončit.

A tím se dostáváme k možnosti nahlédnout do věšteckého

hrnce, co nám připravil na únor. Dá se předpokládat, že i v druhé polovině zimy, počínaje únorem, zůstane stávající trend. V nejnižších polohách se bude zima jen připomínat, od středních poloh výše bude častěji sněžit a nad přibližně 700 m n. m. už bude možné hovořit o zimě. Přesto lze poznamenat, že únor bude chladnější, a tím dost možná nejstudenější za celou zimu. Velice rád připomínám s ohledem na výše zmiňované slunce, že se den nenápadně a trvale prodlužuje. Tím se stávají únorové dny příjemnější i s ohledem na to, co nám zima zatím dala.

Proto bych vám všem chtěl na závěr popřát podle možností – užijte si zasněžené pláň našich krásných hor a buďte tolerantní, pokud den nemá parametry přímo ladové zimy. Jen opět připomenou již ze zeměpisu známou věc, že patříme svou polohou k oceánské části kontinentu, proto se tu těmto výkyvům v porovnání s východnějšími oblastmi naší republiky daří větší měrou. I jako pohorí jsme oceánu nejbližší. Najděte si na pobytu venku vždy alespoň něco hezkého, na co by stálo za to si i v dalších měsících zavzpomínat.

váš větropravec
Rudolf Kovařík
foto: Václav Kupilík

AQUA
CENTRUM
AGRICOLA

AQUACENTRUM AGRICOLA SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m
- dětský bazének s vodopádem
- Kneippův chodník
- tobogán
- finská sauna, infrasauna a parní box
- whirlpool
- letní terasa s lehátky
- wellness procedury
- suché uhličité koupele
- radonové koupele
- relaxační masáže
- parafinové zábaly
- Pilates, Bosu, Aquafitness
- Nordic Walking
- solná jeskyně
- kryokabina
- fitness a solárium
- kadeřnictví
- kosmetika
- kavárna

LÉČEBNÉ LÁZNĚ
JÁCHYMOV

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 403 | 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz

HOTEL & RELAX RESORT
JÁCHYMOV

www.aquajachymov.cz

www.laznejachymov.cz

www.resortjachymov.cz

Ski areál Potůčky
skol@skipot.cz www.skipot.cz
+420 353 579 141

APARTMÁNY SKIPOT
www.ubytovani.skipot.cz
ubytovani@skipot.cz

SKIPOT S láskou k lyžování

Icons: Ski, P, WC, Wi-Fi, Bed

Hledáte novou práci?

Přemýšlíte, co po ukončení studia?

Úterý 27. února 2018

je od 15 do 18 hodin otevřeno

Job Café

Individuální pohovory „Život a práce v Německu“ i bez předem domluvené schůzky, **hovoříme i česky**

Kde? - Agentur für Arbeit (Úřad práce),
Annaberg-Buchholz, Paulus-Jenisius-Straße 43
Přijďte a informujte se o volných vzdělávacích a pracovních místech v regionu

Annaberg-Buchholz.EURESTBeratung@arbeitsagentur.de

Uchazeči o zaměstnání v Německu by měli ovládat německý jazyk alespoň na komunikativní úrovni

Agentur für Arbeit
Annaberg-Buchholz

EUREST Beratung

Tato akce je financována z programu EU pro zaměstnanost a sociální inovace „EaSI“ (2014-2020).

Spolufinancováno z prostředků Evropské unie

OČNÍ OPTIKA
Marketa Tomková

POBOČKA LOKET
Měření zraku
Aplikace kontaktních čoček
T. G. Masaryka 24/52, Locket, Tel.: 799 516 695
Po-Pá 9:00-17:00
So 9:00-12:00

POBOČKA SOKOLOV
Sokolovská 1621, Sokolov, Tel.: 352 669 406
Po-Pá 8:00-17:00

www.optika-tomkova.cz
optika-tomkova@seznam.cz

 Instagram facebook

LESY JÁCHYMOV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

**SPRÁVA LESŮ
MĚSTA JÁCHYMOVA**

MYSLIVOST
❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA
❖ certifikované stavební řezivo
❖ paletové přílepy
❖ řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

**HORSKÝ STATEK
ABERTAMY s. r. o.**

vás zve k nákupu vlastních farmářských produktů a výrobků do prodejny v Abertamech, Farní 28

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka, mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako regionální potravina a biopotravina roku, lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo a také čerstvé hovězí, vepřové a jehněčí maso z vlastního chovu.

Otevírací doba: PO-ČT: 10-15; PÁ, SO 8-17; NE: 10-15 hod.
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

**BYLINKÁRNA
JÁCHYMOV**

Reprezentativní prodejna bylinných a řemeslných výrobků Krušných hor

 Bylinkárna Jáchymov
www.krusnohorskaapatyka.cz • nám. Republiky 131, 362 51 Jáchymov

KOMINICTVÍ

Kruták

Tel.: 608 318 420

E-mail: kominy@2jk.cz

- ČIŠTĚNÍ
- VLOŽKOVÁNÍ
- PORADENSTVÍ
- OPRAVY KOMÍNŮ
- POVINNÉ KONTROLY

OBEC VYSOKÁ PEC PRONAJME PENZION S RESTAURACÍ

informace na www.vysokapec.eu

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU

BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ

Výstava Abertamské rukavičkářství Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

6.1., *20.1., 3.2., *17.2., 3.3., *17.3., 7.4.,
*21.4., 5.5., *26.5., 2.6., */**16.+17.6.2018

13:00 - 17:00

* Ukázky výroby rukavic / Vorführungen der Handschuhherzeugung
** Abertamská pouť / Aberthamer Fest

Hotové rukavice lze
na místě zakoupit.

Fertige Handschuhe
kann man vor Ort
kaufen.

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertham

Skupiny i mimo otevírací hodiny po předchozí dohodě na:
Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten
nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZIN ABERTAMY

Vám nabízí

Subový nábytek a dřevostavby z kulatiny

Dřevěné sochy motorovou pilou

www.truhlarstvi-dorazin.cz

Kontakt:

Sokolská 406

362 35 Abertamy

tel.: +420 725 891 545

e-mail: dorazin.truhlarstvi@seznam.cz

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
BŘEZEN až SRPEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POREZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711